

Délibáb

38. SZÁM

20
FILLÉR

JUDITH BARNI
új filmsztár
Paramount felb.

RÁDIÓMŰSOR
SZEPTEMBER 24 - 30. IG

oktat, baka
osztunk k
nymegfejt

72

47

egnagyobb
mónemben.
jvény. 22.
26. Kiltat-
Növényi
31. Leány-
Egyik nem
39. Idegen
hivatalos

Payper

Iga. 37.

sora

ttak teljes
közöljük.
elyes meg-
erkompak-
Nánásy
esaváros-
elén, Bp.
iak pedig
Istvánné,

Vígyszínház :
Márkiné,
Ajtay Andor,
vitéz Benkő
Gyula, Perényi
László,
Fedák Sári,
Tolnai Klári

ház :
kiné.
ndor,
enkő
Peré-
szló,
Sári,
Klári

Három
próba

Pesti Szín-
ház : Gyül-
mölcs a fán.
Hidasy, Má-
gory Mária,
Dayka Mar-
glt, Somló
István

Szín-
Gyül-
fán.
Má-
gory
Mária,
Mar-
Somló
István

Fővárosi Ope-
rettszínház :
Pusztai szere-
nád. Fényes
Szabócs zene-
szerző, Ko-
vács, Weszel
Pál, Kiss Ma-
nyi, Honthy
Hanna, Lata-
bár Kálmán,
Lengyel, Se-
reghy igazg.

Ope-
ház :
szere-
nyes
zene-
Ko-
eszely
s Ma-
nthy
Lata-
mán,
Se-
guzg.

20
FILLÉR

Délibáb

Színházi Hétlapp

Felelős szerkesztő:
BIBÓ LAJOS

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő 50 fillér, félévre 5 pengő. Biztosítással kombinálva negyedévre 3 pengő 42 fillér, félévre 6 pengő 84 fillér, egy hónapra 1 pengő 14 fillér. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 20 fillér. Németországban Rm. — 20, Jugoszláviában 3.— dinár, Romániában 8 lei, Olaszországban 1 líra 40 centesimo, Franciaországban 2.— Frs.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány ucca 12. Telefón: 14-23-39, 14-23-50.
Postatakarékpénztári beftetési lap száma: 9244.

A m. kir. Miniszterelnökség rendeletet adott ki

a lapok terjedelmének ideiglenes megállapításáról. Ez a rendelet lapunkra is kiterjed és ezért jelen számunk is csökkentett terjedelemben jelent meg. Ezzel szemben lapunk tartalmát nem csökkentettük, mert a hirdetések nagyrészt kihagytuk.

Szelezky
Zita és
Apáthy Imre,
az „Énekes
madár“ két
szereplője
(Wellesz. felv.)

háza:
kiné.
ndor,
enkő
Peré-
szló,
Sári,
Klári

Szin-
Gyil-
fán.
Má-
Iarla,
Mar-
Somló
István
Opera-
ház:
szere-
nyes
zene-
Ko-
eszely
s Ma-
nthy
Lata-
mán,
Se-
gazg.

A budapesti színházi évad kezdetét jelző első gongütés a Nemzeti Színházban hangzott el. Van valami mámoros ebben az első találkozásban. A nyár átmeneti és ideiglenes, alkalmi előadásai után ismét épületben találkozik a közönség és a színészek s a szerző, aki a darabjával közreműködhet ennél az első találkozásánál, különösen szerencsés, mert ősszel, kapunyitás idején a közönség, amely nyáron kiéhezett az épületben játszó színházra: tódul az első magyar premierre. Talán így is van rendjén, hogy az ország első színháza adja meg a jelt az indulásra s szabja meg a mértéket és ízlést, amelyen az elkövetkezendő szezónak haladnia és fejlődnie kell.

Az „Énekes madár” bemutatója külsőségeiben is „premier” volt. Bemutatója annak, hogyan kell a színházba vágyó közönséget fogadni az új évad kezdetén. Tamási Áron darabja már annakidején, a kfsérleti előadások alkalmából a közönség oly nagyfokú érdeklődésével találkozott, hogy szinte parancs volt a Nemzeti Színház igazgatósága számára: a darabot át kell vinni nagyobb térre, nagyobb közönség elé. Ezek a körülmények — az első őszi magyar premier és hogy a darabra várt a közönség — tették külsőségeiben is olyanná ezt az estét, amely sokak számára felejthetetlen élmény marad.

Jóval az előadás kezdete előtt feketélt

a Blaha Lujza tér környéke. Az érkező autók, estélyiruhás hölgyek, szmokingos urak elég látványt nyújtottak az ucca közönsége számára is. Az előcsarnok zsi-bongott, ismerősök üdvözölték egymást, akik egy egész nyár után újra itt találkoztak, az autogramvadászok serege a kiskapu előtt tartotta számon az érkező, közreműködő színészeket. S a csengőjelzés, amely a nézőtérre szólította a közönséget s az a másik csengő, amely jelenésre hívta a színészeket, egy ígéretteljes új találkozást készített elő.

A színpadon pedig kezdődött a mese.

*

Fiatal Gondos Magdó és fiatal Kőmény Móka egymást szeretik, de Préda Máté vénlegény, a Gondos Regina vénlány vőlegénye, meg Bakk Lukács vőlegénye, a Gondos Eszter vénlány vőlegénye csak úgy Magdót akarják megkaparintani, mint a két örök-vénlány Mókát. Evégből a vénlegények Mókát, aki az üldözői elől a magasba fel-felhúzó csoda-diófáról leszállt csak azért, nehogy Magdónak a garázdáktól bántódása essék, a kútba lökik, hogy el-emésszék. De a diófa ága lehajlik, Magdó kimentti Mókát, a kutat a kecske képében elátkozó boszorkány eltűnik s a fiatal Mó-

Gobbi Hilda, Apáthy, Aghy Erzsi

káké, a vének minden mesterkedése ellenére, sok góbé móka után persze, egymáséi lesznek. Ez a tartalma Tamási Áron *Énekes madár* című, kedves, színes mesejátékának, az idei szezón első magyar bemutatójának, melyet a Nemzeti Színház gárdája sok jókedvvel, tehetséggel adott elő. Csaločka a szerelem, megholondítja a véneket, pedig

Déliabáb

néhol talán kissé cinikus vaskossággal is mutatja be a szerző a férfiéhes „gonosz mostoha” néniken keresztül. A sokszor shakespeareien elgondolt mellékalakok túlburjánzó szereplésén, meztelen mohóságán keresztül, sajnos, csak néhol ragyog át a kötődő, kedves, „igazi” szerelem: vagyis a fiatalok szerelmének rajza. Amit Tamási Áronban mindenki szeret, az itt is napfényre tör azonban s ez az a természetessége, mellyel a nép legősibb, néhol kivirágzásra még nem is került csoda-mese világában él. Haldoklást mimelő legénye ugyanúgy lehetne Pálbeli Szép Antal, akit az örökszép balladavilágból ismerünk kedves huncutságáról, a vénasszony-varjak pedig egyenest, Arany János ugyancsak népi forrásból eredő Vörös Rébékét idézik. Mégis, nemcsak ritka levegőjű, de kietlen is lenne talán Tamási világa, ha végig olyan kiábrándult szemmel bírná nézni az embert — minden mesedísz mögött, — mint ahogy nekiindul. Szerencsére itt mindig közbeszól játékosága. A sötétes tónusú egyfomaság nem az ő birodalma, szereti a tarkaságot — szerencsére; bár viszont a végén az igazságszolgáltatást kevésbé gyerekes módon jobban szerették volna: az ágyból való kiesések a lígati mutatványosokhoz, nem hozzá illők. Pünkösti Andor rendezése sok apró finomsággal kedveskedik a közönségnek. Ahogy a két vénlány — Gobbi Hilda és Ághy Erzsi — mint két kakas berzenkedik egymásra, elragadó; vagy ahogy az aranyos kis Szelezky Zita — Magdó — bőgve szalad ki, hogy azt higgyék, Móka a halálán van, de közben, megfélelkezve magáról, szökellni kezd — apróságok, de több és eredetibb népmesei mélységet hoznak felszínre, mint nem nekik való, ez az örök vígjátéki ötlet az alap gondolata. S ezt csúfodárosan,

Berki Lili, Bodnár Jenő

Szelezky Zita, Berki Lili
(Wellesz jelen.)

Maklárty
Zoltán,
Gobbi
Hilda

szétmenő falak vagy a lenyelt madártojástól való megdicsőülések. Maklárty és Hosszu, a két vénlegény teljesen bohózatiasan fogta fel szerepét, Apáthy Imre Mókája azonban friss, kedves és természetes volt, mint Berki Lili is, aki Móka édesanyját játszotta, sok melegséggel, humorral. Zsombory József díszletei, Nagyajtai P. Teréz piros-fekete-fehér kosztümjei szépek és stílusosak, Endre Béla zenéje pedig hangulatosan festette alá a mesejáték tarka képeit.

F. H.

Nyilatkoznak

A PESTI SZÍNHÁZIGAZGATÓK

A színházakban mindenütt szorgalmas munka folyik. Néhány színház már megnyitotta kapuját, másutt szervezkedéssel, a szezonnyitásra való előkészületek és az ezzel járó izgalmak kötik le a vezetőséget.

Hogy a külföldi események milyen hatással vannak a színházat látogató közönségre, a mult tapasztalata, hogy hasonló viszonyok között csak eleinte kissé tartózkodó a közönség, későbbben pedig annál nagyobb mértékben szórakoznak, látogatják a színházakat is. Természetes, hiszen mindenki szívesen kapcsolódik ki legalább néhány órára a mindennapi élet gondjaiból.

Az utolsó napok eseményei közt láthattuk azt, hogy Londonban is, ahogyan az első napok izgalma elmúlt, a közönség a szokottnál nagyobb mértékben megrohanta az ideiglenesen zárva tartott színházakat és mozikat.

Érdeklődtünk a fővárosi színházak igazgatóinál, hogy nálunk várható-e valami változás ezt illetőleg a színházak körül. Itthon, a pesti színházak igazgatói mind felkészülve várják a nyitást. „Derülátók,” hiszen mind egyszerű szezonra, csupa szériás előadásra számítanak.

Beszéltünk a színházak igazgatóival. Válaszaikat itt adjuk.

Németh Antal,

a Nemzeti Színház igazgatója.

— A műsor, amit minden budapesti lakósnak kézbesítettek teljesen változatlan marad. Szereposztás cseréről pedig csak konkrét esetből kifolyóan beszélhetünk. Általában a legtöbb színrekerülő darab magyar szerző munkája: Bibó Lajos, pesti polgári milliőben játszó vígjátéka, Bónyi Adorján: „Csipetnyi bors,” Dékány András, Herczeg Ferenc, Kállay Miklós, Móricz Zsigmond, Nyíró József, Tamási Áron művei kerülnek többek között bemutatásra. Játsszunk azonkívül több külföldi darabot is. Ezeket már

régen elolvastuk és elfogadtuk, hiszen az ember nem vesz látatlanban még darabot sem.

Márkus László,

az Operaház igazgatója nyilatkozata így hangzott:

— A bérleti felhívásban megadtam az előadásra előkészített művek kimutatását és most válogatom ki az első négy előadásra kerülő darabot. A szereposztásnál nehézséget okoz az a tény, hogy kiváló művészeink közül többen Amerikában tartózkodnak. Pataky Kálmán, Svéd Sándor, Laczó hazazérkezését a mai időben nem lehet menetrendszerűen megállapítani. Így a műsor készítésénél tekintetbe kell vennünk távolléteiket. A próbaszobákban különben már teljes gőzzel folyik a munka. Az előadásokat a „Farsangi lakodalom” reprizével kezdjük. Szerepeserére nem kell számítanunk.

Patkós György,

a Belvárosi Színház igazgatója.

— A színház mindég a legaktuálisabb nemzeti kérdésekért harcol és így bízik a közönség megértő szeretetében. Annyi a színpadon megtárgyalni való magyar probléma, hogy egyelőre külföldi szerzők darabjait nem is játszuk. A színház a nyáron át tizenkilenc városban olyan nagy sikerrel szerepelt Kodolányi János darabbal a „Földindulás”-sal nyitott. Páger Antal, Eszenyi Olga, Szende Mária, Mihályfi Béla, Simon Marcsa, Boray Lajos és Ungváry Gyuszi játsszák változatlanul a főbb szerepeket. A főszezonra kiváló írók művei kerülnek bemutatásra, színre kerül Bibó Lajos darabja és Babay József „Postaszekrény” c. műve. A színházat új ruhába „húztuk”, úgy várja a közönséget.

Harsányi Zsolt,

a Vígszínház igazgatója.

— Mi közömbösek vagyunk a külföldi eseményeivel szemben. Az irodalom és művészet

Csakó Pál

Harsányi Zsolt
(Székely A. felv.)

Kertész Dezső

Losonezy Dezső

Délibáb

problémái változatlanok. Ami a színház vezetését illeti, itt mindég a nemzeti szellemet tartották szem előtt, így ebben semmiféle változás nem következik be. A Vígyszínházban most angol szerző, Noel Coward darabját a „Márkiné”-t próbáljuk, Fedák Sárival, Tolnay Klárral és Somlay Arthurral a főszerepben. Majd Denys Amiel: „Maison Monestiers”-je kerül bemutatásra. A Pesti Színház: Dayka Margit, Somló István, Vértess Lajos és Bihari Józseffel, Zilahy Lajos darabját a „Gyümölcs a fán” c. társadalmi drámát fogja színre hozni. Vígyszínházi előadásához elkészült Hunyadi Sándornak is egy darabja.

— Rendkívüli időket élünk — folytatja. — Ha valamelyik művésznünk akadályozva volna, a szerepét másnak kell játszani. Ha nem tudnánk az eredeti szereplők helyett megfelelő művészt találni, úgy szerep nélküli színészek segítségét vesszük igénybe.

Németh Antal
(Székely A. felv.)

Márkus László
(Vajda M. Pál felv.)

Patkós György
(Vajda M. Pál felv.)

Sereghy Andor

Kertész Dezső,

a Royal Színház igazgatója így nyilatkozik: — A tavalyi elgondolásomnak megfelelően idén is tehetséges fiatal szerzők zenés, vígságokból álló darabokból választom ki műsoromat. Most a „Ki gyereke vagyok én?” c. operettet próbáljuk, Komár Juliával, Somogyi Nusival, Szemlér Máriával, a két Latabár Árpáddal, Rátkay Mártonnal, Pettes Ferencsel, Feleky Kamillal és velem — teszi hozzá szerényen.

Czakó Pál,

a Városi Színház és a staggione-opera előadások igazgatója a következő választ adta: — Műsorunkat már előre meghatároztuk — mondja. — A tavalyi szezonban a Magyar Színházból ismert „Erzsébet királyné” reprize, majd Harsányi Zsolt nagy felkészülést igénylő „Rozmaring”-ja kerül színre. Tervbe vetjük az „Ember tragédiája”-nak olesó előadását. Hiszen a Városi Színház mindég a nagy tömegek színháza akar lenni. Bemutatjuk Babay József és Buday Dénes: „Szívek” c. operettjét és Somogyvári Gyula színművét. Ami a külföldi darabokat illeti, már előre lekötöttük egy francia szerző darabját. Így ebben az események semmiféle változást nem okoznak. A műsorban be-

illeszkednek a szokásos operák egyrészt saját, másrészt pedig az Operaházzal közös előadások keretében. Azonkívül nagy hangversenyeket és ifjúsági előadásokat rendezünk.

Sereghy Andor,

a Fővárosi Operettszínház igazgatója. — Magyar szerzeményeket mutatunk be a szezonban. Hiszen a mai világban az emberek szívesen pihennek, töltenek vidáman néhány órát. Szilágyi László és Békeffi István óriási kiállítású, „Pusztai szerenád” c. darabja, Fényes Szabolcs zenéjével. A főszerepeket Honthy Hanna, Kiss Manyi, Szondy Piri, Latabár Kálmán, Solthly György játsszák. Következő az Ujházy — Buday által dramatizált Mikszáth elbeszélés. Reméljük, hogy ezzel a két darabbal elérjük a százas sorozatokat, akkor pedig nem kell több előadásra kerülő művet keresni.

A színházi fronton tehát a helyzet változatlan. Számos szebbnél-szebb előadás közül választhatunk már a szezon elején is és remélhetően teljesül a színházak optimizmusa is, amellyel az évad kezdetének indulnak.

Losonezy Dezső,

az Andrásy Színház igazgatója. — Nyakig vagyok a munkában — mondja. — Ugyanis nemcsak az adminisztrációs dolgokkal vagyok elfoglalva, hanem régi reszortomat is megtartom. Magam tanítom be a zenei dolgokat és vezényelem a zenekart. Ami az előadásra kerülő műveket illeti, első sorban magyar szerzők darabjait hozzuk színre, a könnyű, szórakoztató műfajt szeretjük programunkban. Igéretünk van Vaszary Gábortól és Jánostól darabokra vonatkozóan. Bemutatásra kerül Szilágyi László és Babay József darabja. Olvasás alatt van néhány külföldi darab is, ebben a kérdésben még egyelőre nem határoztunk. A színház belsejében nagy munka folyik, ugyanis Vaszary Gábor: „Klotild néni” c. vígjátékát próbáljuk, Törzs Jenő, Vaszary Piri, Gervay Marica, Simor Erzsébet, Hajmássy Miklós, Pataky József, Maklár Jánossal.

Ligetű Mária

JÓKAI REJTVÉNYE

Irtá: IFJ. HEGEDŰS SÁNDOR

Ezernyolcszáz-ötvennyolcban alapította meg Jókai az „Üstökös”-t, az első magyar humorisztikus hetilapot vagy ahogy ő nevezte e cím alatt: „Humoristico belletristicus hetilap”. Ennek fő alakja volt a „Kakas Márton”, amely maga Jókai álneve volt, épúgy, mint a forradalom alatt a „Sajó” és később a „Garabonciás diák”. Az „Üstökös” legnagyobb népszerűségét a „Kakas Márton” alakjának köszönhette, ez egy kakasfejjel és taréjjal ellátott magyarruhás emberalak volt és cikkei, adomái, humoros versei mögött maga a főszerkesztő Jókai rejtőzött.

„Kakas Márton” alakja nagyon bevésődött a magyar közönségbe, ez ösztönözte aztán Sipuluszt (Rákosi Viktort), hogy a múlt század végén, a kilencvenes években megindítsa a „Kakas Márton” című élel-
lapot, melyhez a címet Jókai engedelmével használta fel. Szabó Endre pedig még előbb, a nyolcvanas években felvette az ifjú Kakas Márton álnevet; ami mind csak azt bizonyítja, hogy ez a magyar földből kipattant alak mennyire megfelelt a közönség lelkiségének — dícsérve Jókai fáját megértő zsenijét.

Az „Üstökös”, dacára annak, hogy soha előde nem volt Magyarországon, mint élel-
lap a maga nemében tökéletes volt. Nem utánozta a nálunk is közismert *Fliegende Blätter*-t, sem az angol *Punch*-ot (Paprika Jancsi), bár talán ehhez állott legközelebb. Tény az, hogy nemcsak hézagpótló és úttörő, de egyúttal kedvelt hetilap is volt. Jókai rengeteget dolgozott az „Üstökös”-be. Ő, aki reggel ötkor, sőt nyáron négy óraker, napkeltevel ült íróasztalához, nagy regényei írása mellett mindig tudott időt szakítani, hogy az „Üstökös” részére megírja a maga cikkét, versét, adomáját.

Az „Üstökös” munkatársa volt az ifjú Törs Kálmán, a legénysorban levő Bartók Lajos és az akkori fiatal nemzedék néhány bohém alakja. Ezek aztán az egész lapot és az ezzel járó munkát igazi bohém fölületességgel kezelték. Az „Üstökös” mindig szombaton reggel jelent meg vasárnapi dátummal és így csütörtök délig az egész lapnak készen kellett lenni.

Egyszer, egy nyári napon, pénteken délb-
ben ment be Jókai az „Üstökös” szerkesztő-
ségébe és onnét a Svábhegyre akart menni,
villájába, ahol ebéddel várták. Mily nagy
volt a meglepetése, mikor a szolga elébe
állt és azt kérdezte tőle:

— Kérem, szerkesztő úr, holnap nem
jelenik meg már az „Üstökös”?

— Miért ne jelenne meg? — kérdezte
csodálkozva Jókai.

— Mert ha megjelenik, akkor már teg-
nap nyomdába kellett volna adni a szöveget.

— Hát miért nem adta nyomdába?

— Mit adjak, kérem, nyomdába! Nekem
nem adtak át egy árva sort sem!

— Hát nem voltak itt a munkatársak?

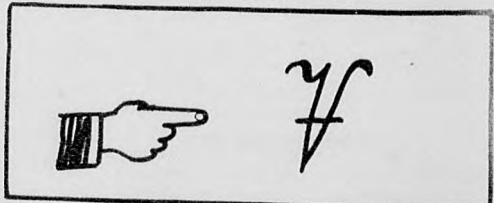
— Nem láttam én azoknak hírét-hamvát
sem egy hét óta!

Jókai méregbe jött: — Ejnye, hogy a
kandur karmolássza össze őket! — Adj ide
papírt meg tintát! — Azzal letette felsőkabát-
ját, botját és nekiült és írt, írt este hétig,
étlen-szomjan. A fiakkeres be-benézett:
— Nem megyünk még kérem a Svábhegyre?

— Mingyárt, mingyárt — felelte Jókai és
csak írt tovább. Megírta az első cikket:
„Kakas Márton levelei saját magához”,
„Exotikus történet”. Aztán megírta a
„Hírhedt pipázók arcképcsarnoká”-nak foly-
tatását. Potya Péter és Nyápicz Lőrincről.
Majd jött a Tallérosi Zebulon levele. Aztán
a Borkoresolya két hosszú anekdotával.
Külön rovat: „Visszatekintés az elmúlt
évharmad nagyszerű, kisszerű és keserű
eseményeire”. Még az előfizetési felhí-
vást is megszerkesztette az utolsó év-
negyedrre, mert jön „két ember”, „szep-
tember és december,” ezért mindenki fizesse
be az utolsó évnegyedi előfizetés árát,
két forintot, mert az „Üstökös”-nek muni-
ció kell...

A szolga szorgalmasan hordta a kézira-
tokat a nyomdába egész délután. Mikor az
előfizetési felhívás is megvolt, Jókai feltette
kalapját, kezébe vette botját, felöltöjt és
indult, hogy estebédre felérjen a Svábhegyre,
ha már az ebédéről így lemaradt. Ekkor azon-
ban eléje áll a szolga: — Kérem még rejt-
vény nincs!

— Rejtvény! — kiáltott Jókai — vigyen
már el az ördög! Adj ide egy papírt — és
ekkor állva, fáradtan egy egész napi munka
után felrajzolta a legzseniálisabb magyar
képrejtvényt, mely így nézett ki:

Megfejtése: *Ninivé!* Ez volt Jókai híres
képrejtvénye.

Délihál

A Kulissza mögött

A színházi sikernek legnagyobb fokmérője kétségtelenül az, ha egy darabot az egyik évadról átvísznek a másik évadra is. Most lehat el lehet mondani, hogy Kodotányi János „Földindulás” című színdarabja is elérte ezt a legnagyobb fokmérőt, mert íme, egyik évadról átjött a másik évadra is. A nagy siker után most már el lehet mondani azt is, hogy a színházi jószágok soha olyan alaposan meg nem buktak még eddig, mint éppen a „Földindulás”-nál. A színházi jószágok, akik mindent mindennél jobban tudnak, amikor megtudták, hogy milyen tárgyú darabot készül kihozni a Belvárosi Színház, egyhangúlag a legnagyobb bukást jósolták a darabnak. Hogyan gondolnak ilyen témájú darabot kihozni az egészen más levegőjű darabokhoz szokott Belvárosi Színházban? Egyre ezt hajlogatták. Biztos öngyilkosság — mondták. „Csak” az igazgató és a színészek bíztak a darabban. Kiderült, hogy nekik volt igazuk. A darabnak tudvalevőleg nem hogy nagy sikere volt, de átjászolták ezzel az egész évadot, turnéra is indultak a darabbal és íme, most az új évadban megint itt van a darab sikerének teljében, törellenül. A társulat a rendes szokástól eltérőleg nem is tartott emléképróbákat sem a darabból. Minek? Hiszen a szerepeket úgy tudják a szereplők, hogy ma már — mint a társulati ülésen emlit-

ették egyesek — mindenki nemcsak a saját szerepét tudja tökéletesen, hanem akár melyik másik szerepet is. Szóval, akárki akárkit szükség esetén azonnal helyettesíthet. A sűgő pedig már régen regényeket olvas előadás alatt. És ez a siker másik, igen döntő fokmérője.

A színpadi párbaj rendszerint nem veszélyes (az igazi is ritkán), hiszen csak játék, de azért könnyen veszélyessé válhatik. A játék hevében nem csoda, ha a szereplők nem tudnak eléggé vigyázni és így elég gyakran fordulnak elő kisebb-nagyobb balesetek. Sőt arra is volt már nem egyszer példa, hogy ezek a balesetek tragikusan végződtek. A modern színdarabokban persze nem igen párbajoznak a színészek, de a klasszikus darabokban annál inkább. Most Harsányi Kálmán „Ellék” című színdarabjának párbajozó jelenetében érte sebesülés a kitűnő Timár Józsefet. De emlékezhettünk, hogy nemrégiben a „Hamlet”-ben Somlay Artur sebesült meg komolyabban. És a Shakespeare-darabokban általában, ahol a feljokozott szenvedélyek gyakran párbajban és gyilkosságokban találják kielégülést, a színészek igen sokszor elragadtatják magukat. És ez a fokozott játékhevível gyakran okozója a baleseteknek. A Nemzeti Színház egyik érdemes művésznöfe mesélte, hogy valósággal fél, ha az „Othello” Desdemónáját alakítja. Az Othellót játszó színészt a feljogatósi jelenetben úgy elragadja a játékszenvedély, hogy

Eszenyi Olga és Páger Antal a Földindulás című darabban

Délibáb

A Kamaraszínháznak „A tenger asszonya” című színdarab az első bemutatója. Táray Játékmester a szereplőkkel az első próba megkezdése előtt. Rápolthy Anna, Tasnády Ilona, Olty Magda, Várkonyi Zoltán

Desdemónát valóban fojtogatni kezdi. Edmond Rostand „Cyrano de Bergerac”-ja és Goethe „Faust”-ja valóságos párbajiskolát csinált a színpadon. Mégis ezeknél a daraboknál fordult elő a legtöbb színpadi baleset. Régebben játszottak egy nagysikerű darabot. Rákosi Viktor és Beöthy László írta, a címe „Aranylakodalom” volt. A 48-as időkről szólt. A darab egyik fénypontja egy nagyszabású csatajelenet volt, amely az egész képet betöltötte. Ennél a képnél minden este volt sebesülés. Rengeteg statiszta szerepelt a színpadon és bár igazán csekély díjazásban részesültek, mégis annyira beleélték magukat a szerepükbe, hogy nem lehetett sebesülés nélkül végtájszani egy este sem a darabot. Az inspekciónak orvosnak igazán volt dolga.

A Fővárosi Operettszínház gazdasági vezetője Sziklay Jenő, Sereghy Andor igazgató társaságában pénzt oszt ki egy próbán Honthy Hannának, Kiss Manynak, Wesselynek és Solthynak (Wellesz felv.)

Makay Margit (Rozgonyi felv.)

Persze, ez is elég régen volt. Ma már nem irnak ilyen darabokat. Ma már — mint az „Ellák” példája mutatja — csak felújításoknál történhetik meg ilyesmi.

*
Valamikor híres szállóige volt az, hogy „járt-e Cecil a Török uccában?”. Herceg Ferenc „Kék róka” című színdarabjának hősnője ugyanis a Török uccában járt és ebből

Déliabál

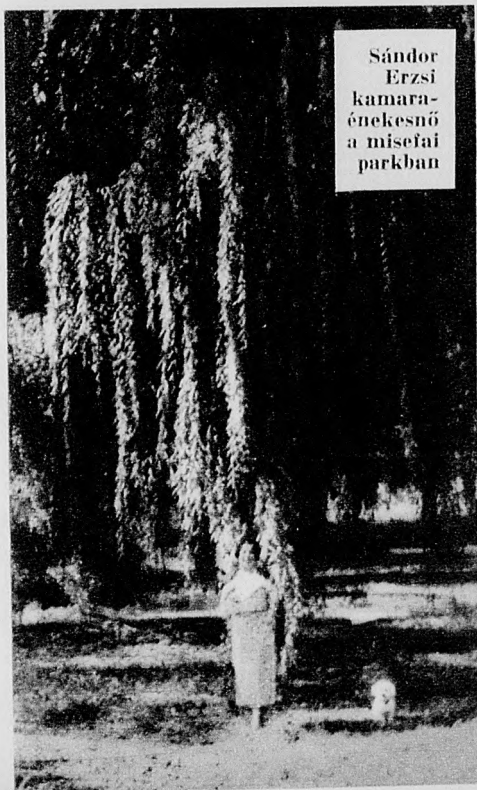
Két érdekes szerződés. Máthé Jolán, Basilides Mária felfedezettje, egy nagy tehetségű alt-énekesnő az Operaházhoz ösztöndíjas tagnak szerződött (Amatőr jelv.)

a sétából igen komoly bonyodalom lámadt. A darab szerint a törökuccai rejtélyt nem sikerül teljesen megfejteni. Néhány nap óta új kérdést adnak fel egymásnak a színészek iránt érdeklődők. Mit keres Maklárý Zollán, a Nemzeti Színház művésze minden nap a Nagyatádi Szabó uccában? ... A hangsúly a „minden nap”-on van, mert hiszen Maklárý Zollán ugyan másfelé, tehát jó messze a Nagyatádi Szabó uccától, így tehát valóban mit kereshetne ott minden nap? Azt is tudják a színház iránt érdeklődők, hogy Maklárý igen ritkán jár az ugyanezen a Nagyatádi Szabó uccában levő Művészek Klubjába. Tehát mégis mit keres minden nap abban az uccában, hol egyedül, hol jeleségestül? A rejtélyt megoldjuk. Maklárý a napokban autót vett és ezt egy Nagyatádi Szabó uccai garázsban tartja. Mivel az autót a színházi évad elején vette s mivel most Maklárýnak a színháznál rengeteg dolga van, nem ér rá az autóval foglalkozni. Aki azonban először volt életében autós, jobban mondva, aki először volt életében autótulajdonos, az megérti, hogy Maklárý, ha már átmenetileg nem is tud foglalkozni az autójával, legalább látni sze-

Sütő István, a kitűnő fiatal énekesbonviván Tolnay első staggionetársulatához szerződött (Nova jelv.)

Sándor Erzsébet kamara-énekesnő a művészparkban

retné a kedves „csemeté”. Ezért van az, hogy Maklárý próba előtt és próba után átszalad mindig a Nagyatádi Szabó uccai garázsba, hogy legalább láthassa és megsimogathassa leűjabb „szerelmét.”

A színházi világban örömet kellett, hogy Makay Margit, a kiváló színésznő igen szép különletésben részesült. Meghívást kapott a Színművészeti Akadémia tanári székébe. Makay Margit a Színművészeti Akadémiát végezte. Kitűnő tanuló volt és nem kétséges, hogy éppen olyan kitűnő tanárnő is lesz. Makay Margit pályafutása ismert. Sikerrel szerepelt az összes magánszínházakban. Pár éve pedig a Nemzeti Színház szerződtette szerepekre. A Nemzeti Színházban is igen nagy sikerrel lépett fel. Finom, kultúrált, mély érzéssel teli játékaival minden alkalommal meghódította a Nemzeti Színház közönségét is.

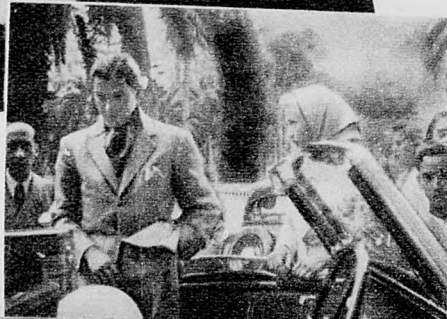

Szerda este van, bál az egyik olaszországi rivierai fürdő előkelő szállójában. A kertben lévő kivilágított parketten rengetegen táncolnak, fiatalság, a nyár gyönyörű színeiben a lányok, a táncosok kivétel nélkül fehér szmokingban. Egyszer csak éjfélfelé, mint megadott jelre, a táncparketten csak egy-két pár marad, a fiatalság rohan kifelé. Egy része fel a hallba, másik része az egyik második emeleti erkély alatt csoportosul. Mi történt? — kérdezik egymástól a vendégek? Vajjon ki érkezett meg? Abban a pillanatban kigyullad a lámpa az említett második emeleti erkélyes szobában. Két perc múlva már mindenki tudja a nagy eseményt. Tyrone Power és Annabella érkezett meg a szállodába. Azonban hiába minden várakozás, nem jelentek meg sem az erkélyen, sem a kertben.

Másnap reggel nyolc óra. A szálló hallja tele van fiatal lányokkal és asszonyokkal. Őt várják, a híres filmek szép sztárját. Az egyik olasz kislány megkéri a maître d'hôtel, hogy szerezzen autogramot neki az imádott férfitől. Később meg is jelenik a titkár és hozza az autogramot. Nagy öröm, sokan persze irigykednek. Száz és száz kérdéssel ostromolják a szálloda alkalmazottait, akik látták őket. Közben lassan múlik az idő,

férfiak is megjelennek a hallban és kéri a hozzájuk tartozó hölgyeket, hogy hagyják már abba a várakozást. Azonban mindhiába! Végre tizenegy óra felé Tyrone megjelenik egy kedves „good morninggal” az erkélyen, ez a jelenet tíz perc múlva megismétlődik. Ezalatt „mentő” ötletem támad, és felrohanok a szobámba a fényképezőgépemért, s most már azzal várom a népszerű művész házaspárt. Végre délfelé megjelenik az igazgató és közli, hogy elutaznak, mert borús az idő. Néhány perc múlva megjelennek. Erdemes volt megfigyelni az arcukat, mikor meglátták őket. Power sokkal szebb és fiatalabb, mint a filmekben. Középkék shantungnadrágot, beige kabátot, színes sálát és kék cipőt visel. A feleségén fehér shantungkosztüm van, harisnya nélkül jön, fehér szandálban. A haja világosszőke, egy szalaggal lekötve és kócosan hátrafésülve. Később a fejét egy színes kendővel köti be az autóra. Mindketten lesültek, különösen a férfi, fehér fogsora villog barna arcából és fekete hajából. A portánál fizetnek, közben megrohanják őket autogramért. Szívesen adnak mindenkinek. Majd kilépnek a szálló ajtaján és sikerült nekem róluk a borús idő ellenére is néhány képet készíteni. Annabella kérésre odaáll a gépem elé. Közben elmondják, hogy Rómából jönnek egy ottani Lancia kocsin, de most tovább utaznak Cannes-ba. Tyrone elhelyezteti a jóképű drap vászonbőröndöket. Majd beül a kormány mellé, felesége szemüveget vesz föl az útra, megindul az autó, a népszerű művészpár folytatja nászútját Cannes-ba.

Jávor Kata

Jackie Coogan és neje, Betty Grable bemutatja a „Big apple” táncot

Amerikában a népszerűséget fontonként mérik, a publicity-írók és sajtófőnökök gondoskodnak arról, hogy a filmszínészek, színészek, írók, rendezők jutányos áron megkapják a lapokban azt a sormennyiséget, amely elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy a nevük állandóan forgalomban legyen. Ilymódon mindenki, aki az egekbe tör, kap reklámot eleget, de az amerikai közönség finom érzékkel tud különbséget tenni az igazi és a csinált népszerűség között.

Érdekes, Amerikában ezt gyakran megállapítják, odaát a legnépszerűbb mindig a gyermekművész. Ez a jelenség különben egyenes következménye az amerikai gyermekkultusznak. Ma például Hollywoodban a legnagyobb sztárgázsit Shirley Temple, a

gyermekművész kapja. De mi, akik régen járunk moziba, emlékezhetünk arra, hogy a régi időknek is volt egy olyan gyermekkedvence, mint Shirley Temple.

Ez a kedvenc Jackie Coogan volt.

Jackie Coogan az egész világ első számú mozsztárjának számított. De aztán elérte őt is a végzet, mint minden gyermekszínészt: „megöregedett”. Amikor 15 éves lett, már legyintettek a producerek és azt mondták: öreg. És lassan-lassan elfelejtettük őt.

Jackie Coogan azonban nem tűnt el az ismeretlenség homályában. Édesapja és édesanyja, majd apja halála után mostohaapja hónapról-hónapra szorgalmasan befizették azt a biztosítást, amelyet Jackie Coogan jóvómérből csináltak. Jackie Coogan szülei úgy állapodtak meg a biztosító társasággal, hogy az összeget — csekély négymillió dol-

lárt — az egykori gyermekművész akkor kapja meg, amikor nagykorú lesz.

Jackie Coogan néhány év előtt kezdett udvarolni a gyönyörű Betty Grable-nek. Talvaly azután elhatározta, hogy elveszi feleségül. Az amerikai törvények szerint, ha egy fiatalember megnősül, azonnal nagykorúvá lesz. Jackie Coogan elvette feleségül a szép Bettyt, a hollywoodi stúdiók nagy reményességét és másnap a biztosítótársaság kifizette neki 4 millió dollárt, ropogós bankjegyekben.

Azóta az amerikai lapok riporterei nyomon követik Jackie Coogan-ék életét és mindenről beszámolnak, amit a házaspár csinál. Mit csinál egy ifjú pár, ha 4 millió dollár gondtalan élvezője? Boldogan él szórakozá-

sáinak és kedvteléseinek. A riporterek megállapítják, hogy a Coogan-házaspár mindössze egy szórakozásnak hódol: táncol. És a táncol keres is, még pedig sokkal többet, mint amennyit elkölt.

Amerikában minden fél évben új táncőrület támad. Az egyik új táncbolondság a „Big apple”. A Coogan-házaspár a „Big apple” táncot teljesen új formában, új figurákkal, egészen egyénien táncolja. Annymira érdekes, amit csinálnak, hogy a legutóbb az egyik gyár rövid filmben fevelte Cooganék „Big apple” táncát. Amint az amerikai sajtó írja, a távoli nyugati vidékeken ebből a kis film-ből tanultak meg a cowboyok „Big apple”-t táncolni.

Igy él Amerika egykori első számú kedvence — felnőtt korában. Nem él rosszul.

Déliabál

akkor

kezdett
nek. Ta-
zi fele-
ha egy
vkorúvá
a szép
remény-
kiíze-
bank-

nyomon
minden-
csinál,
dollár
rakozá-

meg-
mind-
És a
öbbit,

örület
„Big
pple”
ákkal,
lekes,
egyik
„Big
írja,
film-
ple”-t

ked-
al.

ál

*Peseq
a
film*

LORETTA YOUNG
Graham Bell, a telefon feltalálójának életéről szóló Fox-filmben

Világhírű

Az európai konfliktus kitörése és az országhatárok lezárása után ijedelmet keltett a filmszakmában az a felbukkanó híresztelés, hogy filmhiány áll majd be néhány hónap múlva a magyar filmpiac szükséglete nem lesz biztosítható. Ezeket a különféle napilapokban is terjesztett híreket csupán a fegyverek eldördülésének első napjában támadt idegesség okozta s a magyar közhangulat mai nyugodt légkörében máris megállapítható, hogy külföldi filmekben sem lesz hiány s az ország filmszükséglete legalább egy esztendőre bőségesen biztosítható van.

A Tobis 12, a Terra 10, a Bavaria 4, az Ufa 30 német filmet boesát az idén a magyar piacra, a hollywoodi nagy vállalatok közül a Fox 30, a Metro 25, a Paramount 20, a Warner Bros 16

és az Universal 12 nagy film bemutatására készül. A francia filmvállalatok eddig 60 filmet helyeztek el a budapesti filmkölszöndöknél, ami az elmúlt évek francia filmforgalmának átlagát jóval meghaladja. Ezekon kívül még valószínűleg 20-25 an-

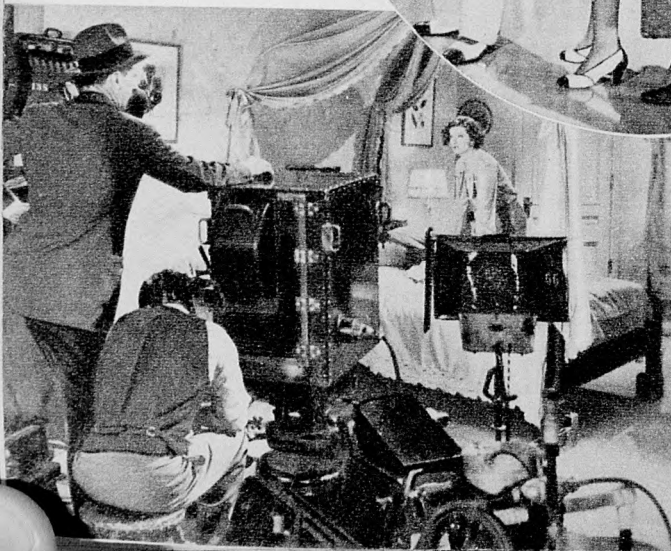
gol és olasz film bemutatása is várható. Ha a fenti számokat összeadjuk, kiderül, hogy az idén jóval több film van a filmkölszöndök és a külföldi magyar képviseletek birtokában, mint amennyi tavaly volt. Ha mindezekhez hozzávesszük, hogy a több hónapi szünetelt magyar filmgyártás is új lendülettel folyik tovább, a magyar filmforgalom nagy tömegeket érintő sorsa iránt semmi aggodalom nem jogosult.

*

Nagyszabású kultúrfilm felvételét kezdte meg a Magyar Filmroda a Felvidéken, amely az ottani területek kulturális néprajzi, történelmi és táji

Megérkeznek a sztárjelöltek

erdekességeit gyűjti össze. Ez a film felvidéki kultúrpropagandának és idegenforgalomnak nagy értékű szolgálatokat tehet.

*

Többmillió dollár költséggel készítette el az ame-

Myrna Loy ágyát veti — a felvögép előtt

Délibáb

rikai R. K. O. filmgyár Rudyard Kipling „Gunga Din” című regényének filmváltozatát, amelynek külső felvételeit az amerikai gyarmatok egzotikus világában forgatták. A nagyszabású filmben Douglas Fairbanks, Cary Grant és Viktor MacLaglen kaptak nagyobb szerepeket.

*

Annabella és Tyrone Power megszakították európai nászútjukat s a Normandie fedélzetén visszatértek Amerikába. Egyelőre nem térnek vissza Hollywoodba, hanem Cali-

Georg Brent és Brenda Joyce, a Fox új sztárjai beszüntetni és a nézőteret kiüríteni.

*

Greta Garbo, mint ismeretes, nemrégiben tért vissza Hollywoodba s ebből az alkalomból az egyik legnagyobb amerikai filmmagazin szerkesztője nyílt levelet intézett a világhírá filmcsillaghoz, amely nem is egészen kijogástalan modorban és hangon figyelmezteti Garbót, hogy ne kalandozzon el annyi ideig Amerikából, mert könnyen elfelejtkeznek róla az emberek. S figyelmébe ajánlja a sztárnak, hogy nem ártana több filmmel is megjelenni a vetítővászonon, hogy legalább emlékeztesse az embereket arra a „bizonyos utólérhetetlen művészetére.” „Az ízlések az idővel együtt változnak” — folytatja a cikkíró — „s míg a művész nő távol van Amerikától, kiugorhat valaki, aki majd sietve betölti azt a helyet az amerikai filmjátszásban, amelyet eddig Greta Garbo uralt.”

A cikkíró kétségtelenül Bette Daviesre gondolt, aki az utóbbi évek kétségtelenül legsikeresebb drámai film-színésznője (legutóbbi filmjével a legnagyobb díjat nyerte el) s az amerikai közönség mellán büszke benszülött sztárjára. Garbo kedveshangú táviratban köszönte meg a cikket.

CHARLES LAUGHTON

a Quo vadis új és régi Nézőja

forniában utazgatnak egy ideig, amelyet Annabella még nem ismer. A két népszerű sztár nászútján Annabella mutatta meg Tyrone Powernek Európában Francia- és Olaszországot, most pedig Tyrone Power mutatja majd meg Annabellának Amerikában Californiát.

*

Sienkiewicz Henrik világhíró „Quo vadis” című regényéből Hollywoodban hangosfilmet készítenek. Nero eszázár Charles Laughton lesz, akít a budapesti közönség mint a „VIII.

Déliabál

EMIL JANNINGS

Henrik” émszereplőjét ismert meg. Ursus szerepét Robert Taylor fogja játszani. A Sienkiewicz-regény némafilmváltozatában annak idején Nerót Emil Jannings alakította.

*

A bukaresti rendőrség megtiltotta a mozikban a tetszés vagy nem tetszés nyilvánítását pergetés közben, ha a vásznon ismert belföldi vagy külföldi közéleti személyek alakjai jelennek meg. Ha a közönség mégis tüntetésre ragadtatná magát, az ügyeletes rendőrnek kötelessége az előadást

Back to Back (Hát a háton)

Amerikában a „Second Fiddle” című filmben mutatták be a „Back to Back” című új táncot, amelyet, mint a fenti képen látszik, „hát a háton” táncolnak. A bolondos és excentrikus ötleteket kedvelő Amerikában gyorsan elharapódzott az új tánc divatja, amelyet a filmben a két főszereplő, Sonja Henie és Tyrone Power tettek népszerűvé. A „Back to Back” divatja még nem érkezett el Budapestre. De ahogy közönségünket ismerjük: ami késik, nem mulik. Mint a legtöbb modern tánc, ez is valahol Afrikában keresheti eredetét. Talán valami expedíciós film ihlette meg a tánc „feltalálóját”, amikor átmentette remekművét a kultúrvilág számára. Amint a híradásokból előzetesen értesülünk, az új tánc legjellegzetesebb s kétségtelenül afrikai eredetű figurája: a hátak összedörzsölése, a többi már ráadás, botorkálás egymás mellett, mint a diadalmas

Sonja Henie és Tyrone Power a Back to Backot táncolják

„Lambeth Walk”-ban, a már megszokott ritmusmozdulatok, amelyekre előírás a modern táncokban nincs, egyéenként különbözhet. A tánc népszerűsítését jól fogták meg, amikor a két sztárra, Tyrone Powerre és Sonja Heniere bízta.

Jégbalett-csoport a Fox új Sonja Henie filmjében

Délibáb

A HÉT

Hungária—Kispest 3:3 (MFI felv.)

Delly Ferenc, a népszerű honviván feleségül vette Ihász Klára színésznőt. Az esküvő egyik tanúja Brana János tábornok volt (Reklám felv.)

Újpest—Boeskaí 4:0

Nemzeti—Taxi 3:2 (Pobuda felv.)

Eyssen Irén sikerrel szerepelt a bécsi rádióban (Rozgonyi felv.)

RÁDIÓMŰSOR (szept. 24 - 30-ig)

Ráday László
7.55 (Vajda M. Pálf.)

BUDAPEST I.

8.00: Szózat.

Utána: Hanglemezek.

1. Figedy Sándor: Kuruc dalok és táncok (Mária Terézia 1. honvédegyalagezred zenekara, vez. a szerző); 2. Kossovits: Szerenád (Lavolta szerelme, Lavolta Rezső átírata, 3. Julesa, csárdás (Cselényi József); 4. Vecsey: Valse triste, keringő (Radiola koncertzenekar); 5. a) Balázs Farkas: Nem tudok én néked csak virágot adni; b) Simonffy—Vecsey: Három a tánc (Cselényi József); 6. Balázs Árpád: Fa leszek, ha fának vagy virága (Magyar Imre cigányzenekara); 7. Récei Gyula: a) Ragyogóan süt a nap; b) Hogyha fáj a szívem (Kalmár Pál); 8. Kramer: Harmonikaszólo (Kramer és szolista); 9. Dvorzsák: Humoreszk (Ultrafon szalózenekar, vez. Mackeben); 10. Steinkopf: Keringő a Mese-szvitből (német kamarazenekar, vez. a szerző); 11. Dittlich: A zsonglőr (xilofon: Franz Krüger).

8.45: Hírek.

10—11.10: Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben vitéz Makray Lajos prépost mondja. Énekel a templom énekkara Berg Ottó vezényletével. Orgonál Kereszty Jenő.

11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet a bécsi-kaputéri templomból. Prédikál Varsányi Mátyás dr budai lelkész.

12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: Budapesti Hangverseny Zenekar.

Vezényel Fridl Frigyes. 1. Nicolai: A windsori víg nők, nyitány; 2. Hamerik: Északi szvit; 3. Buttykay Ákos: Változatok egy magyar népdalra; 4. Mäder Rezső: Gavotte és mazurka a „Piros cipők” c. balettéből; 5. Rimszkij-Korszakov: Hóphehely, szvit; 6. Szabados Károly: Viora-keringő; 7. Losonczy Dezső: Rapszódia.

1.45: Hírek.

2.00: Hanglemezek.

1. Stradella: Pieta Signore, ária (Gigli); 2. Martini: Szerelmi öröm, ária (Marion Anderson); 3. Bach: Fuga (gítár: Segovia); 4. Verdi: Ernani, ária a III. felvonásból (Stracciari); 5. Catalani: La Wally, ária (Hina Spani); 6. Ponchielli: Gioconda, kettős az I. felvonásból (Marini és Vanelli); 7. Künneke: Tánctsvit (berlini filharmonikusok, vez. a szerző).

3.00: „Időszerű gazdasági tanácsadó.”

A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.

3.45: B. Sztójanovits Adrienne kamarakórusa.

1. Orlando di Lasso: Mily szép a lelkes ifjúság; 2. Marenzio: Alkony; 3. Claude le Jeune: Elmulik minden; 4. Sztójanovits Jenő: Rege a csodaszarvasról — a) Száll a madár; b) Mély sűrűben (zongorán kíséri Dániel Honka); 5. Népdalok: a) Egy gyenge kismadár; b) Szép a kukorica; c) Apámért, anyámért; d) Feketeeserepes; 6. Zöld erdőben (Kodály feldolg.); 7. Ne hagyj itt (Bartók

Vasárnap

SZEPTEMBER 24

feldolg.); 8. Vas- és somogy megyei népdalok: a) Egyszer két lányok; b) Csillagom, révésem; c) Lányoknak való nóta (Farkas Ferenc feldolgozása).

4.15: Hírek magyar, szlovák és magyarországi nyelven.

4.30: A Magyarország—Németország válogatott labdarúgó mérkőzés második félidőjének közvetítése az üllőiúti sporttelepről. Beszélő Pluhár István.

5.20: Liszt-zongoraművek.

Előadja Dániel Ernő. 1. Sposalizic; 2. Valse oubliée (Elfelejtett keringő); 3. Petrarca, szonett, 104. sz. (Hangfelvétel.)

5.40: „A Himnusz rejtélye.”

Mészöly Gedeon dr előadása. Utána Kiss Ferenc elmondja a Himnuszt.

6.10: A rádió szalózenekara.

Vezényel Bertha István.

7.15: Hírek.

7.25: „Nápoly.”

Ybl Ervin dr városképe. (Felolvasás.)

7.55: „Az ő nótája.”

Régi nagyok kedvence dalai. Összeállította Villant Rezső. Énekel Ráday László. Kíséri Oláh Kálmán és cigányzenekara.

8.50: „Időtlén versek.”

Három évezred költészetéből összeállította Szabó Lőrinc. Előadja Bajor Gizi.

9.15: Dukas: La Péri, szimfonikus költemény.

9.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények, hírek szlovák és magyarországi nyelven.

10.05: Tánemezek.

10.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.00: Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

11.15—12.15: Szórakoztató hanglemezek.

3—3.40: Veress Károly cigányzenekara.

7.15: Budai Mandolinzenekar.

8.00: Hírek, löversenyeredmények, hírek szlovák és magyarországi nyelven.

8.20: Sporteredmények.

8.35: Országos Postászenekar.

9.50: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

9.00: Egyházi ének és szentbeszéd a kassai Szent Orsolya zárda templomából.

10.00: Hanglemezek.

Közben

10.20: Költemények. Előadja Biró László.

11.00: Hírek. Heti kultúrkrónika. Műsorismertetés.

11.15—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

A HAS3 hívójelű adóállomáson, 15.370 kilocikluson, 19.52 méterrel.

Délután 3—4 óráig.

A HAT4 hívójelű adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méterrel.

Éjjel 1—2 óráig.

Turehányi István
8.10 (M. F. I. felv.)

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek.
Közlemények. Hang-
lemezek.

Utána: Étrend.

10.00: Hírek.

10.20: „Az ősember
és az ősnyelv.”
(Felolvasás.)

10.45: „Pillanatképek Párizsból.”
Irta Zs. Papp Júlia. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Szmirnov Szergej orosz balalajkazenekara.

12.30: Hírek.

1.20: Időjelzés. Időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: Sárközl Gyula cigányzenekara.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszer-
árak.

3.15: Diákféltóra.
„Olvassunk együtt.” (Zrínyi prózája.) Kere-
csényi Dezső dr előadása.

3.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és magyarországi nyelven.

5.15: Pethő Imréné énekel, zongorán kíséri
Pethő Imre.

1. Mahler Gusztáv: a) Hársfaillat; b) Janesi
és Juliska; 2. Trunk Richárd: Aratódal;
3. Csajkovszkij: Bálban; 4. Kodály: a)
Tölem a nap úgy telik el, dal; b) Szegény
vagyok, dal a „Háry János” c. daltételeiből;
5. Schack Manka: Nyílnak még a rózsák
(vitéz Rózsás József szövege).

5.40: Rónai András dr előadása.

6.10: Szalónótós.

7.15: Hírek.

7.25: Hanglemezek.

1. Sztarvinszkij: Petruska, szvit (bostoni
szimfonikusok, vez. Kuszeviczkij); 2. Ke-
telbey: Ünnepi hangulat (Palladium-zenekar,
vez. Greenwood); 3. Haydn—Wood: Man

szigetén (Light szimfonikus zenekar, vez. a
szerző).

8.10: „Tea a képviselő úrnál.”
Vigjáték három felvonásban. Irta Stodola
Iván. Fordította Koleszár András. Rádió-
színpadra alkalmazta Turehányi István. Ren-
dező Barsi Ödön.

9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és
magyarországi nyelven.

10.00: Magyar Vonósnegyes.
Tagjai Szentgyörgyi László I. hegedű, Banda
Márton II. hegedű, Gáti István mélyhegedű,
Hüttler Pál gordonka. 1. Dohnányi: a-moll
(III.) vonósnegyes; 2. Majorossy Aladár:
Adagio és rondo.

10.40: Hírek német, olasz, angol, francia és
eszperantó nyelven.

11.05: Rendőrzenekar.
Vezényel Szöllőssy Ferenc.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.40—7.10: Német nyelvtanítás.
Szentgyörgyi Ede dr előadása.

7.40: Banda Ede cimbalmozik.

8.00: Hírek magyar, szlovák és magyarországi
nyelven.

8.20: „Szent József álma.”
Farkas Zoltán Rembrandt-méltatása.

8.50: Tánelemezek.

9.35: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10—11.00: Azonos Budapest I. műsorával.
(10-kor hírek.)

11.05: „Az állatok vándorlásai.” Lukács Dezső
dr előadása.

11.20: Magyar nóták és csárdások hanglemezeiről.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsor-
ismertetés.

12—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilo-
cikluson, 32.88 méteren.

Éjjel 1—2 óráig.

Hogyan ellenőrizik a távolbalátóadásokat

Sokan azt hiszik, hogy elegendő a távolbalátó-
kamrárt az átvitel színhelyére irányítani és
rezgéseit a televíziós adóállomásra vezetni.
Ilyen könnyen azonban éppoly kevéssé intézhető
el az átvitel, mint ahogy a hang-rádiónál sem
állíthatjuk egyszerűen a mikrofont a színtérre
és nem kapcsolhatjuk minden további nélkül
az adóberendezés lámpáira. A hang-rádió külön
műszaki segédterével, a hangmérnökkel ellenőriz-
teti az adás minőségét; elsősorban pedig azt,
jól veszi-e fel a mikrofon a hangot, erősítője
jól erősíti-e, nem okoz-e torzítást és a hang
élethűen megy-e az adóállomásra. Állandóan
ott a fejjhallgató a hangmérnök fülén vagy
hangszóró van előtte s azon át figyeli a közve-
títést. Ugyanígy ellenőrzik a newyorki Radio
City-i távolbalátó állomás stúdiójában a közve-
títésre kerülő látható műsorszámokat is. Az

ezzel megbízott műszaki tisztviselőket a rádió
„hangmérnökei” mintájára talán „képmérnö-
kök”-nek nevezhetnők (bár az elnevezés —
elismertjük — meglehetősen erőltetett és nem
is mindenben találó. Megfelelőbb magyar el-
nevezés azonban mindeztől hiányzik). A
távolbalátóműsört ellenőrző tisztviselők három
televíziós vevőgépen figyelik az átvitelt. Az
egyik az éppen közvetített jelenetet mutatja,
a másik készülék vetítőernyőjén az előkészület-
ben lévő új számról tartott főpróba látható, a
harmadik segítségével pedig a „képmérnök”
az esetleges átviteli hibákat javítja meg. Egy-
idejűleg persze külön szakemberek az előadás
hangrészét is ellenőrzik. A kép- és hangrezgé-
seket azután az Empire State Building tetején
lévő ultrahullámú adóállomás antennájáról su-
gározzák ki.

Kovács-Baldí Miklós
12.55

10.45: „Dívatudósítás.”
(Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Németh Anna zongorázik.

12.40: Hírek.

12.55: Kovács-Baldí Miklós énekel, zongorán kíséri Hajdu János.

1.20: Időjelzés. Időjárás- és vizállásjelentés.

1.30: Mária Terézia 1. honvédegyleget zene-
kara.

Vezényel Fige György Sándor.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Árfolyámhírek, piaci árak, ételmiszerárak.

4.10: „Asszonyok tanácsadója.”

Arányi Mária előadása.

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és magyarországi nyelven.

5.15: „Szület.”

Szendi Ákos dr. néprajzi előadása.

5.40: Régi magyar nóták.

Lengyel Anna énekel, kíséri Pertis Pali cigány-
zene-kara. Dalok: Dóczy József: A kanyargó
Tisza partján; Kalapom a szememre vágom
(népdal); Dankó Pista: Búsán szól a kecs-
keméti öreg templom nagyharangja; Dankó
Pista: Még azt mondják; Dankó Pista:
Édesanyám, nem tudok elaludni (Pósa Lajos
versei); Fráter Lóránd: Őszi rózsák; Szent-
irmay Elemér: Dal a szép menyecske-
kérő; Dankó Pista: Rám se nézett (Pap Zoltán
szövege); Népdalok: Volt szeretőm tizen-
három; Babot vittem a malomba.

6.45: „Olasz kiállítások.”

Cs. Szabó László előadása.

7.15: Hírek.

7.25: A rádlió szalonzenekara.

1. Lincke: Nakiri lakodalma, nyitány; 2.
Micheli: Álomkép; 3. Schönherr—Kemeter:
Bécsi egyveleg; 4. Szántó Jenő: Brazíliai
tangó; 5. Paksy József: Szerelmi keringő;
6. Bochmann: Los Marimberos, pasodoble.

8.10: „Krudyl Gyula emlékest.”

Közreműködik Schöpplin Aladár, Kárpáti
Aurél, Jékely Zoltán, Polgár Tibor és az
Egyetemi Énekkar énekgyese, Timár József
Krudyl Gyula írásából ad elő. Rendező A.
Balogh Pál.

9.00: Közvetítés Rómából. 1. II. torneo not-
turno.”

Dalmú egy felvonásban. Zenéjét szerezte

Malipiero. Szerkesztés: A reménytelen —

Antonio Melandri (tenor); A bizakodó —

Kedd

SZEPTEMBER 26

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek.
Közlemények. Hang-
lemezek.

Utána: Étrend.

10.00: Hírek.

10.20: „Rabindranath
Tagore.”

Irta Eörszky Julia dr.
(Felolvasás.)

Carmelo Maugeri (bariton); Az anya —
Giuseppina Sani (mezzoszoprán); A leány —
Alba Anzelotti (szoprán); A vendéglős —
Carlo Platania; Egy ledér nő — Elisa Capol-
lino (szoprán); A bolond — Luigi Bernardi
(bariton).

„Il deserto tentato.”

Dalmú egy felvonásban. Zenéjét szerezte
Casella. Személyek: A föld — Giuseppina
Sani (mezzoszoprán); Euforgia — Alba An-
zelotti (szoprán); Pilóták — Carmelo Mau-
geri, Nino Mazziotti, Mario Binci, Carlo
Platania, Goffredo Piani.

Az első opera után kb.

10.20: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és
magyarországi nyelven.

Utána kb.

11.10: Hírek német, olasz, angol és franciá-
nyelven.

11.30: Lovászi Ferenc cigányzenekara.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.15—6.40: A földművelésügyi minisztérium
mezőgazdasági felőrája.

7—7.20: A rádlió szalonzenekara.

1. Poldini: „A vadrózsák” c. tündérajáték
nyitánya (hangszerelte Polgár Tibor); 2.
Lehár: Részletek a „Frasquita” c. operettből.

7.30: Franciá nyelvoktatás.

Garzó Miklós dr. előadása.

8.00: Hírek, ügétversenyeredmények, hírek
szlovák és magyarországi nyelven.

8.20: Hanglemezek.

1. Reznicek: Donna Diana, nyitány (berlini
filharmonikusok, vez. Erick Kleiber); 2.
Sibelius: II. szimfónia (D-dur, bostoni szim-
fonikusok, vez. Kuszeviczkij).

9.10: Magyarországi felőrá.

9.40: Időjárásjelentés

KASSA (259.1 m.)

10—11.00: Aazonos Budapest I. műsorával.
(10-kor hírek.)

11.05: „A leventenevelés.” Kőhegyi Imre elő-
adása.

11.20: Hanglemezek.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsor-
ismertetés.

12—6.15: Aazonos Budapest I. műsorával.

6.15—6.40: A földművelésügyi minisztérium
mezőgazdasági előadásának átvétele Buda-
pest II.-ről.

6.45—12.15: Aazonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

A HAT: hívőjeles adóállomáson, 9.125 kilo-
etkluson, 32.88 méteren.

Éjjel 1—2 óráig.

Dr. Tasnady László
Bp. II. k. 8.20

Kilián Zoltán beszélgetése két gyermekszereplővel.

10.45: „Híres-neves magyar városok.”
Irta Szitnyay Jenő.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Hymusz. Időjárásjelentés.

12.10: Lakatos Misi és Lakatos Tóni elgányzeneke.

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés. Időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: Művészlemezek.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

4.15: „Diákfőlora: „Assissi Szent Ferenc.”
P. Szalóczy Pelbárt előadása.

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és magyarországi nyelven.

5.15: „Házasodik a családom.”
Kinizsi Andor eszegeése.

5.40: Beszkárt-zenekar.
Vezényel Müller Károly. 1. Bizet: Hazám, nyitány; 2. Puccini: Bohémélet, részletek; 3. Sinigaglia: Piemonti táncok; 4. Zichrer: Farsangi keringő; 5. Poldini: Fegyvertánc; 6. Kálmán Imre: Ördöglovas, palotás.

6.45: „A kunok.”
Györfly István dr előadása a kunok betelepülésének 700. évfordulóján.

7.15: Hírek.

7.25: Takács Jenő zongorázik.

1. Beethoven: Hat változat; 2. a) Chopin: fizs-moll mazarika; b) Albeniz: Seguidilla; 3. Takács Jenő: Rapszódia.

7.55: „Egy nyár Finnországban.”
Kótay Pál dr előadása.

8.25: A rádió szalózenekara.
Közreműködik Marjay Erzsébet (ének). 1. Részletek Strauss János műveiből (Korngold feldolgozása); 2. Lehár: Dal a „Friderika” c.

Szerda

SZEPTEMBER 27

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hang-
lemezek.

Utána: Étrend.

10.00: Hírek.

10.15: „Gyermekdel-
előtt.”

Idegen népek gyer-
mekeinek érdekes
játékai és szokásai.

dalműből, Miért fáj úgy az ébredés (Marjay);
3. Llossas: Granada, spanyol tangó; 4. Mil-
löcker—Mackeben: Dubarry-keringő (Marjay);
5. Liszt: V. rapszódia; 6. Löhr: Liliputi
katonák; 7. Lehár: Angela belépője a „Lu-
xemburg grófja” c. operettből; (Marjay);
8. Boulanger: Max és Mária, humoreszk;
9. Churchill: Dal a „Hófehérke és a hét
törpe” c. filmből (Marjay); 10. Losonczy
Dezső: a) Havasokban; b) Verbunkos; 11.
Grothe: Dal és csárdás a „Nagy siker” c.
filmből.

9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és
magyarországi nyelven.

10.00: Strauss Rihárd: Egy hős élete.
Szimfonikus költemény (filadelfiai szimfo-
nikus zenekar, vez. Mengelberg, Hanglemezzel).

10.40: Hírek német, olasz, angol és francia
nyelven (hétfőn és csütörtökön eszperantó
nyelven is).

11.00: Bura Sándor és elgányzeneke muzsikál.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

7.30: Olasz nyelvoktatás.
Gallerani Bonaventura előadása.

8.00: Hírek, magyar, szlovák és magyarországi
nyelven.

8.20: Tasnady László dr magyar nótákat zongor-
rúzik.

8.45: „Franeo tábornok.”

Csiszár Béla előadása.

9.15: „Spanyol művek.”

Hanglemezzel. 1. Rico—Anglada: Szabadság,
hymusz (Fleta); 2. Sarasate: Andaluziai
románc (hegedű: Erica Morini); 3. Chabrier:
España, rapszódia-részlet (Lamoureux-zenekar,
vez. Albert Wolff).

9.35: Időjárásjelentés.

9.40—10.10: Tanelemezek.

KASSA (259.1 m.)

10—11.00: Azonos Budapest I. műsorával.
(10-kor hírek.)

11.05: „Danzig a Felvidék történelmében.”
Gál István dr előadása.

11.20: Hanglemezek.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Mű-
sorismertetés.

12—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kíl-
cikluson, 32.88 méteren.

Éjjel 1—2 óráig.

Betörőfóga — ultrarövid hullámokkal

Thomas S. McCaleb, a Harvard-egyetem
tudósa, újítja a betörésjelző készüléket szer-
kesztett, mely az ultrarövid hullámok elvén
alapszik. A helyiség két végpontján, egymással
szemben kis adó- és vevőkészüléket szerelnek fel.
Az adó egy méternél rövidebb hullámokat
sugároz a vevő felé; az pedig, relé útján, riadó-
készülékkel van összekapcsolva. Ha hivatlan
vendég lép a szobába, megváltoztatja jelenlétével

a lüktető elektromágneses erőteret; a rendkívül
finom vevőgép ezt azonnal megérzi és megszólal-
tatja a riadót. A próbák alkalmával nemcsak
hogy nem lehetett belépni a szobába, de a benne-
lévő személy sem tehetett még egy mozdulatot
sem anélkül, hogy a vészjelzőkészülék meg ne
szólalt volna. Szabad területek megóvására is
alkalmas a találmány; üzemköltséggel hár szerint
nem nagyobbak egy közönséges izzólámpánál.

Délibáb

v. Szende Ferenc
5.15

Csütörtök

SZEPTEMBER 28

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek.

Utána: Étrend.

10.00: Hírek.

10.20: „Mindig ugyanaz.”

Bartóky József elbeszéléseiből. (Felolv.)

10.45: „A villamosművek vezetékjoga.” Nagy Sándor dr. iparügyi miniszteri fogalmazó előadása.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Ilmleky László szalózenekara.

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés. Időjárás- és vizállásjelentés.

1.30: Melles Béla zenekara. Vezényel Vincze Ottó.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

4.15: „Háztartási tanácsadó.” Vizvári Mariska előadása.

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és magyarországi nyelven.

5.15: Vitéz Szende Ferenc énekel zongorakísérettel.

1. Loewe: a) Odin a tengeren; b) A rémkirály; 2. Népdalfeldolgozások: a) Amott kerekedik; b) Hej, búra termett idő (Kern Aurél feldolgozása); c) Elindultam szép hazámbul; d) Fehér László; e) Átalmennék én a Tiszán; f) Szeretlek (Bartók feldolgozása); g) Szeretlek, álnok lélek; h) Új faluban; i) Tanuld, asszony (Dohnányi feldolgozása).

5.40: „Látogatás a közérdekű munkaszolgálat táborában.”

Hangképek a makói munkatáborból. Beszél Budinszky Sándor. (Hangfelvétel.)

6.10: Balázs Kálmán elgázyzenekara.

7.15: Hírek.

7.25: „Szülészeti időszak tanácsadó.”

Fornády Elemér szülészeti, borászati főfelügyelő előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.)

7.40: „Hunyad vára.”

Hangjáték öt részben. Irta Asztalos Miklós. Rendező Abonyi Tivadar.

9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyarországi nyelven.

10.00: Kurina Siml elgázyzenekara muzsikál.

10.40: Hírek német, olasz, angol, francia és esperanto nyelven.

11.05: A rádión szalózenekara.

1. Siede: Szévíllában, spanyol induló; 2. Szücs János: Mosoly, keringő; 3. Huszka Jenő: Délibábos Hortobágyon, foxtrott; 4. Kochmann: Csilló arany, foxtrott; 5. Szirmai Albert: Tangó; 6. Dreyer: Bengáli éj, keringő; 7. Logodi Frigyes: Esti dal; 8. Robrecht: Lábujjhegytánc; 9. Escobar: Törpék menete; 10. Lehar: Részletek az „Éva” c. operettből.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.45—7.10: Angol nyelvtanítás J. W. Thompson előadása.

7.25—7.38: Hanglemezek.

1. Künneke: Szerencés utazás, nyitány (berlini filharmonikusok, vez. a szerző);

2. „The King steps out” (egyveleg, összeállította Kreisler). Előadja éneknégyes zongorakísérettel.

8.00: Hírek, üggetőversenyeredmények, hírek szlovák és magyarországi nyelven.

8.20: Kaslts Ilona énekel zongorakísérettel.

1. Brahms: a) Temetőben; b) A lány dala; c) Az erdő magányán; d) Szerelmi dal; 2. Wolf: a) Elrejtőzés; b) A kertész; 3. Reger: a) A virág halála; b) Mária bölcsődala.

8.45: Hanglemezek.

1. Haydn: 102. szimfónia (B-dur, bostoni szimfonikusok, vez. Kuszeviczkij); 2. Beethoven: C-dur zongoraverseny, 15. mű (Arthur Schnabel).

9.50: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek.)

11.05: Szlovák hallgatóknak: „A szlovák timárpar felvirágzása Magyarországon.” Kalytesuk Vladimir előadása. — Pre slovenských posluháčov: „Rozkvet slovenského garbiarstva v Uhorsku.” Prednáška Vladimira Kalytesuka.

11.20: Gíányzene hanglemezeiről.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.

12—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.40—4.15: K. Görögh Júlia énekel, Karsa Katalin hegedül. Zongorán kísér Szirmai Mária.

4.15—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren.

Éjjel 1—2 óráig.

Mi lesz a tojásból?

Kakas-e, vagy tyúk? Az amerikaiak állítólag olyan villamos készüléket találtak fel, amivel már ez is megállapítható. A furcsa eszközt W. P. Funk doktor szerkesztette. A tojásokat szétterítik egy

fémasztalon s aztán egyenként megérintik őket a készülék fémpalcájával. Egy hangszóróból hang hallatszik, mely más és más, aszerint, hogy kakas, vagy tyúk lesz-e a kikelő kisesibe.

Zathureczky Ede
8.20 (Oláh felv.)

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hang-
lemezek.
Utána: Étrend.
10.00: Hírek.
10.20: „Az elferdülé-
sek megelőzésének
jelentősége.” Hor-
váth Boldizsár dr
előadása. (Felolv.)

10.45: „Európa Indlánjal.”
Irta Tasnádi-Kubaeska András dr. (Felolva-
sás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: A József nádor 2. honvéddalozogezred zene-
kara.
Vezényel Seregi Artúr.

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés. Időjárás- és vizállásjelentés.

1.30: Dóry József magyar nótákat énekel,
kíséri Csorba Gyula és cigányzenekara.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, ételmiszer-
árak.

4.15: Diákfélóra:
„Népszokások Bali szigetén.” Irta Wehner
Józsefné. (Felolvasás.)

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és magyarországi nyelven.

Utána: Ifjúsági közlemények.

5.15: „Szekszárd és Sárköz.”
Bartha Ferenc előadása.

5.40: A rádió szalózenekara.
1. Lutz: Béke-induló; 2. Robrecht: Rajon-
gás; 3. Kigyósi Árpád: Alla gavotta; 4. Schrö-
der: Keringődal a „Dreiklang” c. filmből;
5. Huszka: Induló; 6. D'Ambrosio: Nápolyi
szerenád; 7. Kálmán Imre: Részletek a
„Jozsefné császárné” c. operettből.
Közben

6.10—6.20: Sportközlemények.

6.40: „Látogatás a jászóvári monostorban.”
Beszélő Budinszky Sándor. Hangfelvétel.

7.15: Hírek.

7.25: A közönség kedvelt lemezei.
1. Saint-Saens: A hatyú (előadja a Lamou-
reux koncertzenekar, gordonkaszólovál); 2.
Delettre: Te main, dal (Lucienne Boyer);
3. Simons: Rumbadal (Tino Rossi); 4. Nuss-
baum: Orosz rapszódia (Red Roberts ultra-
fón zenekara); 5. Jacobi: Szibill, kettős

(Szabó Lujza és Szedő Miklós dr); 6. Kreis-
ler: Szép rozsmaring, keringő (hegedű: a szer-
ző); 7. Fráter Lóránd: Száz szál gyertya
(Vargha Imre); 8. Füredi: Házunk előtt men-
nek el a huszárok; Travnyik: Sárga a lovam;
Nagy Zoltán: Ez illik, illik, csárdások (Palló
Imre); 9. Németh Béla: Nem megyek el a
templomba (László Imre); 10. Thegze-
Gerber Miklós: Sargul már a kukoricaszár (Ku-
néry szöveg, Farkas Lajos cigányzenekara);
11. Lehár: Arany és ezüst, keringő (ének:
Erna Sack).

8.05: Külföldi negyedóra.

8.20: Az Operaház zenekara.

Vezényel Rajter Lajos. Közreműködik Zathu-
reczky Ede (hegedű); 1. Berlioz: Lear király,
nyitány; 2. Respighi: Concerto gregoriano
hegedűre és zenekarra; 3. Bartók: II. szvit,
4. mű.

9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és
magyarországi nyelven.

10.00: A Chappy jazzzenekar játszik.

10.40: Hírek német, olasz, angol és francia
nyelven (hétfőn és csütörtökön eszperantó
nyelven is).

11.00: Tokl-Horváth Gyula cigányzenekara
muzsikál.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.10—6.35: Gyorsírótanfolyam.
Szlabey Géza előadása.

7.30: „Egy ország bemutatkozik.”
Bierbauer Virgil dr előadása a zürichi országos
kiállítás alkalmából. (Felolvasás.)

8.00: Hírek magyar, szlovák és magyarországi
nyelven.

8.20: „Pápaszemes diákkisasszony.”
Ignác Rózsa elbeszélése.

8.45: Weldinger Ede szalózenekara játszik.

9.35: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10—11.00: Azonos Budapest I. műsorával.
(10-kor hírek.)

11.05: „Egy régi csodagyermek a Felvidéken.”
Geréb László dr előadása.

11.25: Magyar operettrészletek hanglemezzel.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsor-
ismertetés.

12—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLAMŰ MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilo-
cikluson, 32.88 méteren.

Éjjel 1—2 óráig.

A pénztáska segítségével kiált

Az amerikai „holdup man”-ek (utonálló
genzszterek) egy idő óta abban a kellemetlen
meglepetésben részesülhetnek, hogy a bankókkal
tele pénztáska vijjogó hangon segítségért kiált
abban a pillanatban, amikor kiszakítják a pénz-
táros, vagy a küldőnc kezéből. A táskába ugyanis
villamos hangszóró-szirénát építettek. A szer-
kezet háromféleképpen működik, aszerint, ho-
gyan kapcsolják. Egyikfajta kapcsolás a táska

fogantyúját iktatja a sziréna áramkörébe s az
tüstént megszólal, amint a küldőnc a fogantyút
bármilyen okból elereszti. A második kapcsoló-
állást akkor állítják be, amikor gépkocsin viszik a
táskát és a kocsni padlójára helyezik. Ha feleme-
lik: a sziréna lármáznál kezd. A kapcsoló har-
madik állásában a sziréna magától is üzembe lép,
ha a táskát valahol, bizonyos időn túl érintetlenül
hagyják.

Kernács Pál
12.10 (M. F. I. felv.)

II. „A munkácsi várban.” Kilián Zoltán beszélgetése két gyermekszereplővel.

10.45: „Mit nézzünk meg?”
A kőbányai régi kápolnát ismerteti Mesterházy Jenő.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Christján Lilly énekel, Kernács Pál hegedül zongorakísérettel.

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés. Időjárás- és vizállásjelentés.

1.30: Művészlemezek.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

4.15: Majthényi György meséi.

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és magyarországi nyelven.

5.15: A rádió postája.

5.40: A Magyarországi Munkásdalegyletek Országos Szövetsége képviseletében az Élelmészeti Munkások Országos Szövetségének Dalárdája. Vezényel Vándor-Venetianer Sándor. 1. Palestina: Már búcsumat veszem; 2. Palmgren: a) Tengerész a szénégetők között; b) Nád, nád, susogj; 3. Páczius: Finn dal; 4. a) Kodály: Kit kéne elvenni; b) Bartók: Bolyongás; 5. Musszorgszkij: Himnusz a naphoz.

6.10: Magyarország felőre.

6.45: Magyar Ferkó magyar nótákat énekel, kíséri Farkas Jenő cigányzenekara.

Dalok. Révffy Lajos: Asztalosék kapualját;

Rátkay L.: Azért csillag, hogy ragyogjon;

Népdalok: Letörött a kutam géme; Hármat rikkantott már; Szentirmay Elemér: Kiskendő, nagykendő; Pete Lajos: Nem való bokréta. Népdalok: Beszegődtem Tarnócára;

Volt nekem egy daruszóru paripám; Sudár magas; Százados úr, sej, haj.

7.15: Hírek.

7.25: Rossini—Respighi: A bűvös bott. (La boutique fantasque.) Balett (londoni filharmonikusok, vez. Goosens. Hanglemezzel).

7.50: „A magyar kultúra hadi éjjel.”

Márkus László előadása.

8.10: „Szeptember végén.”
Összeállította Örley István. Közreműködik Nagy Izabella, Nagykovácsy Ilona, Baló

Szombat

SZEPTEMBER 30

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek.

Utána: Étrend.

10.00: Hírek.

10.15: „Ifjúsági rádió.”

Hol jártunk a szünidőben, gyerekek?”

Elemér, Kovrig Emil, Pataki József, Polgár Tibor, Somlay Árhúr és Csorba Dezső cigányzenekara. Rendező Kiszely Gyula.

9.20: Rádió a rádióról.

9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyarországi nyelven.

10.00: Sándor Erzsébet és Sándor Mária énekszám, zongorakísérettel.

1. Felicien Dávid: Lalla Roukh, kettős;

2. Bellini: Norma, kettős; 3. Mozart: Figaro, kettős; 4. Delibes: Csillagos éj (Sándor Mária); 5. Meyerbeer: Ária a „Dinorah” c. operából (Sándor Erzsébet); 6. Strauss Richárd: Rózsalovag, kettős a III. felvonásból.

10.25: Táncelemek.

10.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven (hétfőn és csütörtökön eszperantó nyelven is).

11.00: Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.45—7.10: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

7.25: Farkas Jenő cigányzenekara.

8.00: Hírek, löversenyeredmények, hírek szlovák és magyarországi nyelven.

8.20: A rádió szalózenekara.

1. Millöcker: A koldusdiák, nyitány; 2.

Zander: Az aranyhegedű, caprice; 3. Lehár:

Lassú és csárdás a „Cigányszeremem” c. operettből; 4. Részletek Offenbach operettjeiből;

5. Künneke: A hercegnő tenoristája, egyveleg;

6. Sztára Sándor: Két toborzó.

9.15: „A világ városai: Athén.”

Máthé Elek dr előadása.

9.45: Schubert: C-dúr vonósötös, 163. mű.

Előadja a Pro Arte négyes. Hanglemezzel.

10.30: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek.)

11.05: „Híres gömőri fazekasaink.” Fėja Tiborné előadása.

11.20: Táncelemek.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.

12—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25—4.15: A 21-ik honvédegyezred zenekarának műsora, vezényel Hadányi Antal.

4.15—6.45: Azonos Budapest I. műsorával.

6.45—7.10: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági előadásának átvétele Budapest II.-ről.

7.15—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren.

Éjjel 1—2 óráig.

EGY GOLYO

— Elbeszélés —

IRTA: TERESCSÉNYI GYULA

Az éjszaka, amely úgy feküdt a földön, mint a kiterített ember fölött a halotti lepel, lassan mégis oszladozni kezdett. Valami láthatatlan sugár mindjobban szelídítette a sötétséget s alóla itt-ott már felködlöttek az árnyak. A bedöntött traverz, egy futóárokkrész az égnek kúszált drótsövény polipindáival már kivehető volt. Az árokban, a sziklagörgeteg gránittörmelékei között néhány törött fegyver lapult meg. Olyanok voltak most ezek, mint hitvány bodzafapálcikák a hatalmas szálfák mellett. Vassisakok heverték szanaszét s a leomlott torlaszokon vörpiros foltok virítottak — az eldobált kötszerek esomói.

Egy üreg előtt félig lehasított sátorponyvarongyot lengetett a hajnali szél. A mélység torkába törőfokú létra nyúlt lefelé és lent egy olajmécés pislogó lángnyelvét a korom fekete uszálya lebegtette. Keskeny, padkaszerű mélyedésben, arccal az állások felé figyelve, feküdt az őrszem. A szürkület felszálló ködét vizsgálta, amelyen túl egy másik világ van: az ellenség. Az ekrazit nehéz, zöld köde terjengett a táj fölött. Lenn, a kaverna mélyén fáradt emberek forgolódtak lidérces álmaikban. Éjjel óta tartott ez a véletlen-adta, könyörületes pihenő, de a támadást minden percben várták.

Egyszerre csak a gödör fenekén nyiszogott egy derékszűj és összekoccant rajta a bajonét a törrel. Fegyverzavár csattant s a szűk nyílásba lenyujtott létra recsegni kezdett.

Fiatal, egészen gyermekember emelkedett ki a nyíláson és nyújtózkodott ki az árokban. Utána még kettő. Komótosan jöttek, totyogva, öregesen. Baljukban a golyótartó vászontok, benne a kétszáznegyven éles, jobbjukban a fegyver. Felváltásra jöttek. — Mi van kinn, Szabó? ... — súgta az őrszem felé a fiatal.

— Nem mozdul semmi, hadapród úr. — Szálljon hát le. Maga meg Zombori, előre ...

A katona fellépett társa helyére a mellvédre. A hadapród a másikkal elfordult az árok hajlásában.

Már egészen kivirradt, amikor a hadapród visszaérkezett az üreghöz. Kissé tétovázott, hogy visszamásszon-e a kavernába, mint a két felváltott, de meggondolta magát. Zombori mellé kapaszkodott és szétfigyelt a szürkületben. Hosszú ujjai félszegen fogták át a Manlichert. Könyökével kapaszkodva mászott az őrszem mellé.

— Ugy értem, nem ússzuk meg ezt a hajnalt — suttozta.

Az őrszem nem moccant. Meredten figyelt előre, válla meg-megrándult és úgy tett, mintha nem hallott volna semmit.

Alig néhány lépésnyire előttük egy fának megkopasztott csonkjai meredeztek. Le-

„.. a napfény

acanyos sugarai
haját becsapogták

és ellenállhatatlanná tették”. Ezt regényben lehet olvasni, de a való életben is így van, hogy a szép haját megcsodálják. Hisz oly egyszerű a hajnak ragyogó szépséget kölcsönözni: Ápolja rendszeresen haját a lug és szappanmentes "Neo-Shampoo"-al. Különleges minőség "Szökékeknek", erősítővel!

"Feketefej védjegyü"

NEO-SHAMPOON

"Szökékeknek"

Csomag 38 f. • Folyékony 90 f.-től
Mindenütt kapható!

hasított ágain itt-ott még lengett néhány üde falevél. Két holttest hevert a fatörzs mellett, az egyiknek bakancsáról feléjük csillogott az elkopott patkó. Távobbb kikerítések beomlott falai fehérlettek. Azon is túl ismét drótsövények s egy üdezöld emelkedés tetején szürke sávban gyorsan rakott, friss sziklabástya vonult és tűnt el a völgy kanyarulatában, mintha valami gigászi acélvakondok hasított volna utat a hegy hátába.

A hadapród tekintete a drótsövények vonalára tévedt. Most vette észre, hogy a gránátverés több méteres, tátongó utakat tisztított az akadályban. Mi lesz itt, ha azok mégis elindulnának? ...

— Be kell kötözni a réseket ... — motyogta magában és ideges mozdulatot tett, hogy cselekedjék. Megfordult, hogy lelépjen az árokba, amikor Zombori ordítását hallotta:

Délibáb

— Gyűnek !...

Előttük sötétzöld foltokban mozgott már le a vonal. Egyes pontokon nagy tömegekben rajzottak elő az ellenséges katonák. A felbukkanó nap sugaraiban megcsillant néhány acélvillanás is. Pillanatok múlva összefolyt minden és egyetlen szürkészöld hullám emelkedett és hömpölygött feléjük.

Zombori már rohant is :

— Alárm !... Alááárm !...

A hadapród a helyén maradt. Ujjai ráfonódtak a fegyvercsőre és egyetlen mozdulattal maga elé rántotta azt. Csattant a závar s első golyója már ott porzott a szemközti sziklán. Aztán megállás nélkül lőtt tovább.

A vészkiáltás felrázta a kavernák mélyén, a szinte szelütötten heverőket.

— Alárm ! Alá... áárm !...

A harcosok hangtalan kapkodással cselekedtek. Fejük alól előráncigálták a golyókkal telt zacskókat, felkapkodták a kézigránátos ládákat s mint a méhraj tódultak ki az üregből. Nem hangzott parancsszó. Mindenki tudta hová kell állnia és mit kell tennie.

A kezek ütemesen rántották el és lökték vissza a závárt, akár a gép.

Fejük feletti, a betonstandokból ugyanekkor megszólaltak a gépfegyverek.

— Ta... ta... ta... ta... — söpört

előttük az irgalmatlan acélzapor.

A feléjük törő ellenség lendülete csak pillanatokig tartott. Összekúszált, felforgatott, széttépett mindent ez az irgalmatlan acélzapor.

Az ellenséges árkok fenekéről most sötét tömegekben újabb oszlopok rohantak előre. Áttörtek első vonalaiknak és már szaggatták is a még akadályt tartó drótsövényeket.

A hadapród tenyerét felvérezte már a tolvár fogantyúja. Zsebkendőjét csavarta a keze fejére és lőtt, lőtt tovább. Nem sokáig bírta így sem. Szikladarabot markolt fel és azzal verdeste be a tolattayút.

Az áradat mégis közelebb-közelebb hullámzott. Egyszerre csak kézigránátok robbantak el a drótsövények között.

— Betörnek !

Sajgó vállával újra a fegyverbe feküdt és dolgozott akár a gép... a gép.

Jobbkéz felől a drótsövény szakadékain át egy szakasz törtetett előre. Már alig voltak tíz lépésnyire. Fekete lakkeszizmája kivált a szürkészöld környezetből. Célba vette.

A lövés után a tiszt megingott és mindkét karját kitérve összeesett. A drótokra zuhant, feje oldalt lecsüngött s így nézett az árok felé, ahonnan a lövés érte. Ellenséges katona ugrott oda hozzá, leemelte a dróthuzalról. A csapat többi része földre vetette magát s nem mozdult.

A hadapród újra lőtt. A golyó szikrázva vágta szét a követ a tiszt mellett. Nem talált. A katona, aki talán a tiszt szolgája lehetett, a becsapódás után megfordult és fürkészve

vizsgálódott a lövés irányába. S akkor a két ember meglátta egymást...

Az ellenséges katona ráborult a tisztjére, hogy testével védelmezze meg.

A fegyver csőve újból felemelkedett s most a katona megérezte a véget. Valamit kiáltott s jobbkezét az ég felé nyújtotta fel. A hadapród mintha hallotta volna ordítását :

— A Madonnára !... Ne lőjj !... Ne lőjj !...

Az ellenség könyörgő, három ujjá ott vibrált a célba állított fegyver irányzéka fölött.

Három ujj... és a hadapród fegyvere kakasára szorult mutatójúja elernyedtt és kiegyenesedett...

— Mi ez ?... — rémült el és hiába akarta, az ujját nem tudta begörbíteni...

Körülfötte zürzavar, géppuskák szörnyű kalapálása, tompa puffogások... valaki ordít... a kézigránátok... s az a feltartott három ujj ott előtte...

— Nincs könyörület !... Különben...

Egy pillanatnyi tétovázás volt az egész.

A tiszt mellől ugyanakkor elcsattant egy fegyver. Egy golyó repült. Könnyű, alig hallható zizzenés futott a levegőn keresztül. Alig volt akadály. Csak a homloka és ott a két szeme között kis véresík buggyant elő. A hadapród teste lassan lefordult a mellvédről és begurult az árokba.

Tekintete a hamuszürke égbolton meredt meg mindörökre, mintha onnét várt volna feleletet arra, ami vele történt.

EZ A HELY...

Ez a hely, az egész töltésalja, tó volt hajdan, hódak birodalma. Ugy is hívják, pedig már haóta, ninesen se hód, se víz a Hódtéba'.

Amerre csak ellát a szem, zöldék, viritanak, lángolnak a földek, dinnye, szeder, málna szőlő, szilva, záporban hull szertesztét a szikra.

Tűzben állok, tűzben, hideg tűzben, mintha nem is tűzben, hanem vízben, a régi tó hús vízében állnék : hűsölök és messze-messzeszállnék.

Hűsölök és hallgatok a hóddal, a tavastól kipusztított vaddal. Szállanék és szólnék, mint a golya, szabad tavak boldogabb lakója.

Televagyok kétséggel-reménnyel, tanácskozom a földdel, a széllel. Olyan, mintha a föld alól fújna, olyan a szél, mint egy betyár nóta.

Azok fűjják, azok kurjongatnak, akik hajdan a nádasban laktak!... Szeles ábránd, kelekótya álom, szél mozog csak a maradék nádton.

PAKÓZDY FERENC

Déliab

Égészség és szépség

Ismerd meg önmagadat, hogy szép lehess!

Egyéniség nélkül, önismeret nélkül ma éppen úgy nincs szépség, mint ápoltság nélkül. Mert aki nem ismeri önmagát, az nem tudja, hogy neki mi áll jól, mi rejti el esetleges hibáit és mi hozza ki előnyeit.

A szó szoros értelmében vett csunya nő ugyanis ma nincsen. Volt húsz, huszonöt év előtt, amikor a mai kozmetika még gyerekcipőben járt és úgy hajviseletben, mint ruhában, de még mozgásban is egyfajta volt a divat. Akkor, aki nem fogadta el vakon a divat irányítását és a legkisebb mértékben is emancipálta magát a divat esetleges kinövéséi alól, már „különc” számba ment és barátai, ismerősei nem a legszívesebben nyilatkoztak róla.

Ma azonban, amikor az „egyéniesség” nagy divatját éljük, amikor szem, bőr, hajszín szerint választhatjuk meg nemcsak ruhánkat, de a púderunkat, sminkünket, sőt a parfümünket is, akkor igazán meg van rá a lehetőség, hogy arcunk esetleges hibáit a lehető legnagyobb mértékben elrejtjük és előnyeit a legnagyobb mértékben kiemeljük.

Nem kell hozzá semmi egyéb — még külön pénz sem — csak... *önismeret*.

Igen ám, mondják sokan, de ez a legnehezebb, mert minden nő fél attól, hogy igazán szembenézzen hibáival. Hogy úgy nézzen szembe velük, olyan józanul, bírálón, hogy megismerje azokat és el tudja takarni őket.

Reggeli torna után

Annabella üde, friss arc-
bőrének titka — reggeli
előtt egy pohár meleg tej
(Foto Metro — Goldwyn — Mayer)

A jégfürdő eredménye: a sima, ráncatlan arcbőr...

... utána üd-
vös a melegít-
ett puha tö-
rülkőző

(Foto Metro-
Goldwyn-
Mayer)

Ez igaz... Ez nem könnyű és főként nem kellemes feladat. *De kell...* De szükséges... Éppen úgy szükséges, mint ahogy az orvosi vizsgálat is elkerülhetetlenül szükséges a baj, a betegség megállapításához és sikeres gyógykezeléséhez.

Tessék hát leülni, hölgyeim, a tükör elé és tessék szigorú vizsgálatot tartani önmaguk felett. *Józan vizsgálatot. Olyant, mint a barátnők felett szoktak tartani. Olyant, amely az ő legrejtettebb hibáikat is megmutatja.* Amely láttatja velük, hogy alacsony és széles homlokukat a magasra fésült, homlokba igazított fürtök még alacsonyabbnak mutatják, esetleg kissé nagy orrukat még nagyobbnak tüntetik fel.

Igy, ezzel a nézéssel nézzük magunkat, hölgyeim. Addig nézzük, amíg minden, eddig észre nem vett hibánkra rájövünk és amíg meg nem keressük annak a hibának a legmegfelelőbb orvosságát.

Például:

Alacsony, széles homloknál csak magas frizurát viselünk. Kissé nagyobb orrnál ne viselünk választékot, különösen ne középsőt. Kerek arcnál ellenben középsőt és a haját lágy hullámokban úgy rendezzük az arc körül, hogy az kerekességéből elvegyen valamit. Magas homloknál, aki nem szereti a klasszikus kifejezésű, úgynevezett tiszta arcot, az viselhet homlokba hulló frizurát, aki azonban szereti, az viseljen lágy hullámú választottat, hátul fürtökkel, vagy össze-csavartan.

Rövid nyakú nőknek nem szabad hátul lefelé csavart frizurát viselniök, mert az még rövidebbé teszi a nyakat.

Ovális arenál, úgyszintén beesett arenál is, az arccsontok felett és a körülöttük fekvő részeket festjük. Kerek arenál azonban mindig az arccsontok alatti részt, mert míg az előző esetben az arc szélesítése, az utóbbiban az arc keskenyítése szükséges.

Esti sminkelésnél sohase felejtünk el egy csepp pirosat a fülcimpára is tenni.

Nem lehet eléggé és elég sokszor hangsúlyozni, hogy a smink *sohase legyen sok*. Mindig kevés legyen és mindig narancsos árnyalatú, mert a kimondott piros csak a legszebb és az egészen fiatal arcon hat jól.

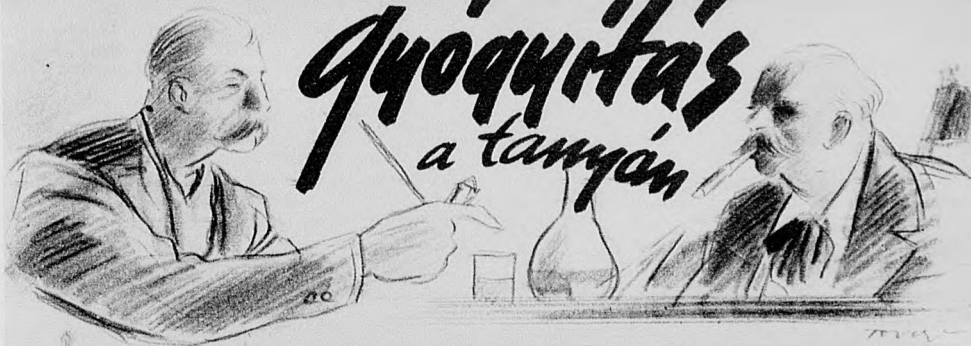
Alacsony, molett és magas, erős nők sohase viseljenek feltűnő színű, még kevésbé feltűnő mintájú ruhát és feltűnő kalapot. A feltűnést nagyon kevés nő bírja el. És az, hogy valakit megbámulnak, még nem mondja azt, hogy az illető szép vagy finom hatású. Csak azt mondja, hogy feltűnő. Azt pedig kerülni kell.

Az egyszerű, finom öltözködés, a finom kozmetika, jól megválasztott hajviselet, az okos, úri viselkedés a nem szép nőt is széppé teszi. Csak ismerni kell külsőnket, csak foglalkozni kell belsőnkkel és meg kell figyelni azoknak a nőknek lényét, beszédmódját, mozgását, viselkedését, öltözködését, akiket általában e téren irányadóknak tartanak.

Megismerni önmagunkat... és tanulni másoktól. Ez a szépség első és legnagyobb titka.

Bozzay Margit

Délibáb

Írta: SZALAY LÁSZLÓ

Az én gyermekkoromban még kissé különösök voltak az állapotok... Így, természetesen nálunk a tanyán Szuhay volt az orvos és a gyógyszerész, az öreg gazdánk s Vitá-lisz, a kecskeszakállas kiskőrösi kirurgus csak szórványosan vizesített ki hozzánk, hogy ellenőrizze Mihály bácsi egészségügyi tevékenységét...

Ilyenkor Szuhay részletes jelentéssel szolgált, amit a kirurgus sűrű fejbólintgatással vett tudomásul s utána asztalhoz ültek és megitták az áldomást...

Ez az áldomás a közegészségügy jegyében zajlott le. Vagyis a röpké szó többnyire a páciensek és a gyógyszerek körül csapongott, nem egy esetben derűs történetekkel fűszerezve...

— Ösmeri Szuhay barátom Márk asztalosmestert Kiskőrösön?...
— Hogyne!...

— Nahát, az a mult őszön tifuszba esett...
— Még hogy!...

— Azt hittem már, hogy... de szerencsésen túlelt a krízisen...
— Fejtífusz?...
— Nem... Hastífusz. Kakukfűfőzettel itattam...

— A fő, hogy meggyógyult!...
— Ugy ám, de a felesége meg a gyermekei nem tudták, hogy már túl van a krízisen, hát titokban elhívták hozzá Gubeckánét, a javasasszonyt!...

— Ahun e!
— Jön a Gubeckáné, megnézi és azt mondja: — Főztek meg egy tojást keményre, aztán tegyétek a gyomrára és hagyjátok ott két álló napig! A harmadik nap után adjatok neki bőven töltöttkáposztát!...

Kövezték a tanácsot, Márk asztalos meggyógyult...

Szuhay nevetett, aztán megtöltötte a poharakat és ittak egy keveset... Mire a kirurgus folytatta:

— Hát a Monori susztert ismerte-e, öregem?...
— A Monorit?... Hogyne!... Mi van vele?
— Hát az is megkapta a tifuszt, de nem

hívtak el engem, mert már híre szaladt, hogy a Márk asztalost a tifuszából a Gubeckáné gyógyította, mégpedig töltöttkáposztával, meg kemény tojással!... Nosza, főztek hát ők is egy kemény tojást, azt két napra a gyomrára tették, harmadnap jól tartották töltöttkáposztával — negyednap meghalt!...
— Aujnye, a nyüstjtét!...

— Az a... De várja csak meg a végét... Hívatják a Gubeckánét és kérdőre vonják: hogy lehet az, hogy a beteg meghalt, mikor ők csak úgy, mint a Márk asztalosnál, főtt tojást tettek a gyomrára és harmadnap jól tartották töltöttkáposztával.

Azt mondja erre Gubeckáné: — Magukat terheli a felelősség, mer azért, hogy egészen más orvosság köll a suszternek, mint az asztalosnak, de maguk ezt nem tudták és nem hívtak el engem, hogy megspórolják a költséget...

Megint csak nevettek és ittak, aztán Szuhay beszélt...

— En a gyerekeinket torokfájás ellen petróleummal kúrálom!...

— A petróleum nagyon kiváló szer torokfájás ellen!

— Egy nagy pulykatollat dugok a petróleumos kannába, ők meg sorba állnak, kitájtják a szájukat, én meg jól megforgatom a torkukban a petróleumos pulykatollat!...
— Csak szigorúan!...

— Ökrendeznek, köpködnek, szitkozód-nak utána, egyszóval látszik, hogy nem igénylik a petróleumot, miből is újabb tapasztalatot merítettem!...

— Na, kíváncsi vagyok!...

— A torokfájás rendszeren onnét származik, hogy hóban, sárban, vízben rosszaskod-nak és átmedvesedik a eszímájuk!...

— Ugy van!...

— En erre azt a szokást léptettem életbe, hogy minden áldott este jelentkeznők kell előttem és ha a eszímájuk sáros és nedves, akkor, akár fáj a torkuk, akár nem, jól bekenem petróleummal!

— Nagyon szellemes, hehehe!...

— Mer azért, hogy ezzel két dolgot érek el: elsőbbit is nem merik eláztatni a esz-

Délibál

mákat, megintlen, ha mégis eláztatják, akkor meg előre kapják a petróleumot, mielőtt a torkukban mutatkozhatna a veszedelem!...

— Igen okosan, hehehe, nagyon okosan, kedves öregem!...

De tréfa ide és tréfa amoda, a valóság mégis csak az, hogy mi bizony az egészségünket azokban az orvos és tudomány nélkül való keserves esztendőkből a jó Isten után egyedül öreg Szuhaynak köszönhetjük.

Mert csak ő ismerte a tanyán a különböző gyögyerőt rejtő füveket, gyökereket, virágokat és gyümölcsöket, melyeket aztán összegyűjtött és megszáritott a nyár folyamán, hogy majd télen, mikor annak ráérő ideje van, kiütöknék a betegségek, azoknak illatos és hasznos koktuszaival a szenvedőknek segítségére siethessen...

Olyan jószagú volt a kamrája, mint a patika... Volt ott kamilla, aminek főzete minden ellen hasznos, aztán pemetefű a köhögés ellen, bojtorján-gyökér a tüdőbaj ellen, semfűsema a hasogatásra, farkasalma a sebre, aztán fehér és fekete üröm, hunyor, nadályfűmenta, belladonna és a jó Isten tudná csak elsorolni, még mi minden. Hogy nem volt olyan betegség a nap alatt, amire ne tudott volna kádenciát a tapasztalt öreg...

Egyszer azonban a szokottnál is nagyobb mértékben remekelt le a kis öreg, amit sose fogok elfelejteni...

Bélcsvarodást kapott az apám és ebben az időben a bélcsvarodást nem tudták megkülönböztetni a vakbélgyulladásától és has-hártyagyulladásától, mind a hármat has-hártyagyulladásnak nevezték és operálni nem tudták...

Fiatal orvosunk volt, aki a „miserére“ be-következése folytán mégis rájött, hogy bélcsvarodással áll szemben, látta, hogy az állapot reménytelen s hogy a felelősséget elhárítsa, lehívatta anyámmal Jordan pro-

fesszort Budapestről, aki megállapította a diagnózist, az állapotot válságosnak minősítette, amin már csak a természet segíthet, azzal visszautazott...

Hasúregi operációról ebben az időben, ismétlem, szó sem lehetett...

Most aztán következett öreg Szuhay, aki a professzor elutazása után az anyám elé állt...

— Nemzetes asszonyom, a tanár elment és azt mondta, hogy itt már csak a természet segíthet!... Tudjuk, mit jelent ez: megszűnt a tudomány!... Hát én meg azt mondom, hogy a jó Isten segítségét kérve, nekünk is meg kell mindent kísérlni, hogy segítségére legyünk a természetnek!... Van nekem egy szerem, ami megszünteti a belső fájdalmakat, görcsöket, próbáljuk meg azt a szert, hátha a görcsös fájdalmak megszűnésével helyükre találunk a megpihenő belek...

— Mi az az orvosság, Mihály bácsi?

— Mákhaj, nemzetes asszonyom!...

Mindig tartok belőle néhány zsákkal fájdalomcsillapító fürdőnek a padláson!...

— Hát próbáljuk meg!...

Lehoztak egy zsák mákhajat, kifőzték egy üst vízben, a főzetet kádba öntötték s az apám beleült a kádba...

Mit szaporítsam a szót... A fájdalmai, görcsei már a kádban megszűntek s hogy a görcsök alól fölszabadult belek ismét elfoglalták természetes fekvésüket, bizonyítja az, hogy meggyógyult!...

Mit magyarázzam az esetet... Egyszerűen csak befejezem...

Mikor mi gyerekek hárman felkerestük a szobájában és hálalkodtunk neki és csókoltuk a kezét, hogy megmentette édes-apánk életét, elővette a zsolttárt és elénekelt velünk:

Te benned bízunk eleitől fogva

Uram, Téged választottunk oltalmunknak...

Akkor ugyanis még ilyen volt a világ.

SZINES KRÓNIKA

Az ismert bankigazgató nemrégiben megkapta a forrón áhított kormányfő-tanácsosi címet s elhatározta, hogy most már megfesteti arcképét a banktanásterme számára. Érintkezésbe lépett tehát Zádor István festőművésszel s a megbeszélte időpontban megjelent a műtermében.

Zádor udvarias mosollyal kérdezte:

— Frakkban, vagy szmókingban fessek le, méltóságos uram?

— Az újdonsült méltóságos

kegyes jóindulattal így szólt:

— Miattam sohse feszélyezze magát, kérem. Maradjon csak a rendes, hétköznapi ruhájában.

Az alábbi eset még az elmúlt színházi szezonban történt. Az egyik alapos színházi bukásnál jelen volt a nagy kritikus is. Eppen bóbiskolt páholyában, amikor izgatottan berontott hozzá a direktor és így szólt:

— Nos? Hogy tetszett a darab, öregem?

A kritikus vállat vont.

— Kérlek alássan — mondta, — hálófülkéből nem lehet látni a vidéket.

A primadonna az öltözőjében méltatlankodva mustárlagatja új színpadi kalapját s így szól:

— Ezt tegyem a fejemre? Én? Aki már tizenöt éves koromban is ötvenpengős kalapot hordtam!...

Mire anygali barátinője csak ennyit mond:

— Tudom, szívem, de skatulyában...

otta a
minő-
gíthet,
dében,
y, aki
m elé
lment
nészet
meg-
g azt
kérvé,
hogy
!...
teti a
k meg
meg-
ihenő
?
ájda-
őzték
ték s
lmai,
hogy
ét el
yítja

A pénzemberek, a vállalkozók nem tartoznak a szentimentális lelkek közé. A pénz — pénz mindenek előtt s mégis a legridegebb kétszerkettő alaptétele vezette rá őket arra a paradoxonnak tetsző igazságra: a legtakarékosabb és legolcsóbb gyártási szabály mindenből a legdrágábbat és legjobbat adni. A legjobbat — tekintet nélkül a költségekre — nemcsak azzal, hogy a vezetőszerepekre világszerte ismert, legelsőrangú művészeket szerződtetnek, hanem, hogy a legkisebb szerepet is vérbeli művésszel játszhatják, akinek éppen úgy tökéletes alakítást kell nyújtania abban a talán csak egyetlen jelenetnyi szerepben, amelyben szóhoz jut.

Legutóbb részletesen írtunk arról, mibe kerül egyetlen csók, egyetlen jelenet — filmen. Mibe kerül ez a művészi teljesítmény nemcsak az anyagiakat, de időt, fáradságot, munkát illetőleg egyaránt. Elmondottuk, mi minden múlhat egy jelenet sikerén vagy sikertelenségén s rámutattunk arra, mint válik hatástalanná, mint színtelenedik el a legötletesebb történet s mint dőlhet el az egész film sorsa azon, hogy egy jelenet technikai vagy rendezői hiba folytán nem sikerül annak ellenére, hogy időt és költséget nem kímélve igyekeztek mindazt nyújtani, amit csak ember és természet nyújtani képes.

Tökéletes alakítást nyújtani — ehhez nemcsak tehetségre és tudásra, de rengeteg tanulásra, fáradságra, rengeteg időre s rengeteg próbára van szükség, még elsőrangú művészeknél is. Pedig a filmnek nemcsak ember-, de állatszereplői is vannak,

nt.
éből
éket.
özö-
nus-
alap-
jem-
enöt
pen-
...
nője
de
áb

„akik” akárhányszor lélekzetállítóan izgalmas és lebilincselően érdekes, igen, valószínűleg művészi produkciót nyújtanak. Elképzelni is alig lehet, bármily ügyes legyen is egy állat, az idomítás milyen tökéletes, milyen csodálatos teljesítményének vagyunk tanúi ilyenkor. Hány év lankadatlan és következetes munkájára, milyen földöntúli szelidségre, kitartásra és türelemre van szükség ahhoz, hogy egy-egy jólsikerült mutatványt a négy lábú „művész” elsajátítson. Nem is beszélve arról a valóban csodával határos s alig megfelfejthető jelenségről, mikor egy-egy állat valósággal vezető szerepet játszik. Gondoljunk csak a némafilmek világszerte ismert és szeretett sztárjára, Rin-tin-tinre, „ki” egész sor híres, nagy film főszerepét „alakította”. Mennyi izgalmas, mennyi elragadtatót percet szerzett közönségének, helyesebben rajongóinak Hollywoodtól Sidneyig, Londontól Tókióig, Grönlandtól a Fokföldig egyaránt! Csillogó, okos szemeit, melyekből csaknem emberi értelem sugárzott, karcsú, izmos testét sok év távolságából sem lehet elfelejteni. Vagy gondoljunk kortársára, a híres kis monoklis foxira, „aki” már megjelenésével is mennyi derűs percet szerzett mindannyiunknak. Aztán jöttek a hangos-

film éneklő fókái, táncoló pingvinjei s kutyaakrobatái, valóban egytől-egyig csodái az állatidomításnak. Az a kötél-táncos dakli, amelyről két felvételt is bemutatunk, ugyan csak elismerésre méltó ügyességgel végzi igazán nem könnyű feladatát. Az embernek égne áll a haja a gondolatra, milyen türelemre, mennyi időre lehetett szükség, amíg ez a kedves kis kutyus nemcsak eltanulta a kötél-táncolás tudományát, de akkora biztossággal végezte produkcióját, hogy feltevőgép elé lehetett bocsátani...

Dehát bármilyen kedvesek legyenek is az ember kiskorú testvérei, az állatok, amit ők produkálnak, az mégis csak az idomítás műve mindenekfelett, tehát az emberi türelem csodája.

Azok a felvételek, amelyeket mai számunkban talál az olvasó, egy-egy állomását örökítik meg az útnak, amelyen át kialakul és megelevenedik a szerep. Látunk a szabadban tanuló párt, látjuk egy jelenet próbáját, valóban festői környezetben s látjuk egy balett szereplőt, amint a szó szoros értelmében véve a természet ölen

lejtik táncukat a karmester harmoniumkísérete mellett. Az ember önkéntelenül is Árkádiára gondol s ifjú pásztorokra s pásztornökre, akik Pán sípjának csábító dalára lobogó hajjal lejtik a násztáncot...

Mindez azt bizonyítja, hogy a sikert nem adják ingyen. A tehetségen kívül rengeteg munkára van szükség ahhoz, amíg kialakul és élővé válik a szerep s amíg feltevőgép elé kerülnek a szereplők, annyi világsiker híres, körülrajongott s egy kicsit mégis sajnálni való rabszolgái...

Papp Tamás

Déliabál

Álláspont

írta Torday Sándor

Sokszor úgy érzem, sajnálom, hogy hazug világban él az átlagember. Mindent rossz megvilágításban lát, hamisan észlel és torzán raktároz el emlékezetében. A művészetek kacskaringós észjárású képviselői viszont ráhibáznak a valóságra és igyekeznek a többieket is beavatni. Persze, ez nem igen sikerül, mert bizony mindenki csak saját szemén keresztül láthat. Én azonban már régen úgy vélem, hogy némely művész sokvonalú, szeszélyes, zavaros rajzában sokkal több a valóság, az élet, mint mondjuk, a fotografálás merev, lapos világában. Éppen így a művészképzlet alkotta történetek megdöbbentő valóságukban sokkal igazabbak, mint a „megtörténtek”. Nem én mondom ezt először, de tudom, hogy nem is én érzem ezt meg utoljára. Ezért igyekszem a való történetek és a mesevilág eseményeit úgy vegyíteni, hogy a végén magam se tudjam, hol rejtőzik az igazság. Igazság? Az vessen rám az első követ, aki meg tudja mondani, mi az igazság.

Amszterdam kevés szavú város, párás levegőjében a tárgyak elmosódnak, a vonalak megkettőznek és a csatornák mentén a házak nagyszerű egységének ízlését nem bontja meg semmi. Évszázados házak évszázadokra visszavezethető családok lakóhelye. A mocsarakra felépített hollandi város házerdeje a szó szoros értelmében ott gyökerezik, mert hatalmas oszlopokon nyugszanak az épületek.

A város kikötőoldalán egy csendes uccában hatalmas palota hirdeti egy régi család dicsőséges gazdagságát. A palota homlokzatának ívelt párkánya, művészi keretezésű ablakai, kapujának komor előkelősége tanujele nemes gondolkodású emberek kifinomult ízlésének. Ebben a palotában élt évszázadokkal ezelőtt egy igen előkelő család a tömegtől elvonultan, távol mindentől, ami a város esetleges vásári lármájára emlékeztethetett volna. Egy szegény asszony kérte meg egyszer a palota urát, hogy kislia ott maradhasson szolgálonak. A palota ura beleegyezően bólintott, mert itt a faburkolatos falak, a színes szőnyegekkel fedett padlón, a jól csukódó ajtóknál sehol semmi zaj nem hallatszott és kevés beszéd zavarta a csendet. A kisfiú jóindulatú, szorgalmas volt s hűséggel szolgálta a ház minden tagját. Az évek folyamán megtanult mindent, amit egy inasnak tudni kell és amikor az öregúr, aki felfogadta, meghalt, őt továbbra is ott tartották. Multak az évek és az inas változatlanul ott élt a palotában s híven szolgálta egyik nemzedéket a másik után. A palotában semmi sem változott, éppen olyan csend volt, mint az unoka életében, mint a nagypapa idején. Az inas öszülő fejjel tudta, hogy mindenki megelégedett, bár soha semmi körülmény között ezt tudára nem adták, annyira halk és szótalan volt ennek a palotának minden lakója. Igen öreg inas vált már belőle, amikor egy napon a palota ura — ez már dédunokája volt annak, aki őt mint gyermeket odavette — maga elé hívatta. Az öreg inas megreszkített, mert úgy érezte, hogy most új fordulat állt be életében. A palota ura ott ült háttal az ablaknak, amikor az inas belépett és mögötte jól látszott a hollandi város csendes uccája, komor, széles csatornája és az ucca végén az ívelt híd. És a palota ura beszélni kezdett. Megköszönte az inasnak, hogy hosszú éveken keresztül türelemmel, hűséggel szolgálta a házat és jutalmul öreg napjaira nyugalmat akarja biztosítani. Természetesen továbbra is kapja bérét, de ezenkívül is szeretné valamivel megjutalmazni. Mi volna a vágya, kívánalma, talán valami emlék, gyűrfű, nagyobb fizetés vagy kis kertés ház vidéken? Az inas csak hallgatta a szavakat és megijedt, mert tudatára ébredt annak, hogy neki bizony semmiféle kívánsága, vágya nincsen és sohasem volt. Kint pedig a szürke amszterdami levegőn keresztül sütött a nap és megcsillant a csatorna mély vizében. Nem, soha semmi kívánsága nem volt, csak itt maradni, soha el nem menni. És az öreg inas szeme kitekingett az ablakon. — Ha lehetne — rebegette halkán és úgy érezte, hangosan gondolkodik, — ott szemben egy olyan kis házban laknom, mint ennek a palotának egy ablaka, hogy mindig lássam és soha el ne kelljen mennem. — A palota ura megértően intett és szemben a palotával felépült egy ház, pontosan olyan széles, mint a palota egy ablaka, tetején ívelt homlokzattal, kényelmes bútorokkal berendezve. Itt élte le életét a hű inas és az ablakból mindig láthatta a palotát. Idáig a mese, azonban a nagy palota és szemben vele az egyablakos, ívelt homlokzatú ház ma is látható Amszterdam egyik csendes uccájában, közel a kikötőhöz, a sötétvízű csatorna mellett és az ucca végén a híd.

Délibáb

Tóth

IRTA KELLER ANDOR

A könyvem az ablakmélyedésben pihent, én meg szórakozottan bírláztam. „Remmius docet Aulum quoque.” Néha ellankadtam és vágyva bámészkodtam a nyitott ablakon ki a Városliget frisszagú tavaszába. A fásban már rugdalták a rongylabdát Matoracék és Kulhanékék. Én meg otthon kinlódtam a gyötrelmes memoriterrel.

Az ebédlőasztalnál anyám és két nagy-nénim kézimunkázott. Marcsa néni éppen azt mesélte, micsoda darabot látott a Vígsházban.

— Iduskám — fordult anyámhoz, — meg kell nézned... Tanay csodás...

— Albert mindig fáradt este — sóhajtott anyám, — nincs kedve színházba menni. Nincs szívem nógatni, hogy öltözzék fel. Ezért este mindig itthon maradunk.

Most csend ereszkedett a szobára. Fontoskodva sétáltam körül a szobán és fújtam a prepozíciókat:

— Ante, apud, ad... ad.

Itt belesültem.

Akkor anyám felvetette jóságos fejét a kézimunkából és kedves mosollyal folytatta:

— Ad, adversus...

— Igaz — emlékeztem már ekkor, — ad, adversus, circum, circa, citra, cis...

Később illedelmesen meghajoltam és átvonultam a gyerekszobába. Az ajtót — úgy emlékszem véletlenül — nyitva hagytam.

— Iduska — kérdezte benn az ebédlőben Irén néni, — honnan tudtad te a latin szöveget? Hiszen felsőbb leányba jártál...

Anyám nem nézett fel a készülő asztal-terítőtől.

— Tóth tanított rá — válaszolt halkán.

— Hja úgy, Tóth...

— Igen. Ő akkoriban fejébe vette, hogy művelni menyasszonyát. Megígértem, hogy megcsókolom, amint tudok latinul... Sohasem tanultam meg latinul... és sohasem csókoztam meg...

— Pedig szeretted — vágta ki, mint valami szentenciát, Marcsa néni.

Több szó akkor erről nem esett.

Még azon a héten Gyuszi, a nagybátyám lábsérüléssel tért baza Galiciából. Emlékszem, paprikáscsirke volt a vacsora, a galuska hő lében úszott. Gyuszi egyhangúan és íradhatatlanul öntötte a haretéri élményeket. Hirtelen anyámhoz fordult:

— Hja, igaz... Tóth már őrnagy... Megkapta a vaskeresztet. Igazi hő.

A galuska torkomon akadt és a krémlepenyhez, bár már reggel óta csiklandozta nyemet, hozzá sem nyúltam.

Szorongatott ez a Tóth-ügy. Gyakran sírtam ok nélkül. Anyámat nem mertem kérdezgetni. Egyszer aztán Irén nénihez fordultam és kertelés nélkül, de alaposan közömbösített hangon megkérdeztem:

— Tessék mondani... tulajdonképpen ki ez a Tóth?

Irén néni egész könnyedén felelt:

— Katonatiszt... Amikor még édesanyáék kislány volt, udvarolt neki.

— És anyám nem ment férjhez hozzá?

— Nem.

— Nem szerette?

Irén néni mosolygott.

— Sőt... Azt hiszem, igen... De nagy-apád nem adta hozzá, mert nem volt kauciója.

Ez a magyarázat nem elégített ki.

— És apám? Ő mit szolt az egészhez?

— Te csacsi! — Irén néni elmosolyodott, belemarkolt tréfásan az üstökömbe. — Apád csak később ismerte meg anyádat.

Apróságokból, fél szavakból, emlékezés-foszványokból lassan megvilágosodott előttem a Tóth-ügy. Tóth hadnagy szerelmes volt édesanyámba, éjeli zenékkal, csokrokkal, préselt virágokkal hódolt annakidején a kilencvenes évek szokásai szerint. Egy vasárnap délelőtt tisztelgett nagyapámnál és összeütött sarkantyúkkal megkérte leánya kezét.

Kosarat kapott.

A kaució miatt.

De ő volt az, aki hosszú időkre elrabolta anyám álmait.

Egyszer a könyvek között turkálva, barna bőrből kötött csatos könyvet találtam. Heine-versek. Mindig szerettem a finom tapintású, selymes érintésű könyvlapokat. Ezek ilyenek voltak. Kedvtelve lapozgattam a verses-kötetben. Voltak versek, amelyeknek sorait energikus kézzel aláhúzták piros tintával.

Amikor anyám megpillantotta a csatos könyvet a kezemben, rosszalóan csóválta a fejét:

— Nem való neked ez a könyv... Ábrándozó kislányok olvassák az ilyesmit. Tedd vissza a szekrénybe.

Ez volt az egyetlen eset, hogy anyám könyvet kiparancsolt a kezemből.

*

A minap társaságban voltam.

Kelletlenül indultam el. Előre rettegtem attól, hogy hány új emberrel kell majd megismerkednem.

Valóban... A bemutatkozás fárasztó és banális formáságaitól sokat szenvedtem.

Délibáb

A többi között megismertem egy magas, vállas, őszülő halántékú urat is. Amikor bemutatkoztam, látható érdeklődéssel csillant fel a szeme. Megismételtette a nevemet. Majd csendesén így szólt:

— Tóth nyugalmazott alezredes vagyok.

Láthatóan örült, hogy megismerhetett. Rögtön tudta, kinek vagyok a fia. Fürkészően nézett végig, veregette a vállamat és kérdezősködött.

— Mondd, fiam — mosolygott később rám, — megvan még anyádnak az a barna,

csatos Heine-je? Ahogy eddigi pályádat hírből ismerem, könyvmoly vagy. Bizonyára gyakran túrkáltál könyvei között. Nem emlékszel arra a verseskönyvre?

Várakozva leste a választ. Összevont szemöldökkel, ráncolt homlokkal mimeltem az emlékezést.

— Barna bőrkötés... Hm... Nem emlékszem... Egyáltalán. Csatos könyvet sohasem találtam a könyveink között. Nem... nem emlékszem...

A PRAKTIKUS EMBER

A praktikus ember legszörnyűbb jellemvonása az, hogy praktikus. Külsőleg nem látni rajta semmi furcsa ismertetőjelet, legfeljebb az gyanús egy kissé, hogy a szemüvege iránytűnek is használható. Nagyon jó parát, kellemes fickó, csak éppen praktikus. De ami ennél szörnyűbb, műkedvelő házi-orvos is.

Multkorában becsöngettem az ajtaján, erre kinyílt egy kis ablak és orronvágott. Ez az ő szempontjából praktikus, mert látja, ki áll az ajtó előtt. Nekem viszont fáj az orrom. — Nem baj, öregem — mondja, — van itt egy egyszerű szerem. Azonnal rendbehoz. Erre beecsöppent valamit a szemembe.

En: Miért a szemembe? Az orrom fáj.

Ó: Most képzeld el, ha az orrodba csep-penteném. Hátra kellene nyomnom a fejedet és az még jobban fájna. Így viszont, ugyebár, a szemidegekre hat a szer, az áttevődik az orra és íme a hatás máris mutatkozik.

En (valóban. A szemem úgy ég, hogy az orromra már nem is gondolok. A szemfájdalmat azonban nem vallom be, mert féltem a fülemet).

Ó: Jobban vagy?

En: Határozottan.

Ó: Látod mire jó egy praktikus barát? Na, foglalj szépen helyet.

En (nyugodtan leülök. A szék hátrabilen. Lábamat beverem az asztalba. A fejem le-lóg. A gyomrom felfordul).

Ó: Jó, mi?

En: Remek.

Ó: Tudniillik ez a legegészségesebb ülés-mód. Egy kínai orvos ajánlotta.

En (sosem szerettem a kínait. Most már tudom, hogy miért).

Ó (megkínál egy pohár likőrrel).

En (nem merek hozzányúlni. Mit tudom én mit talál ki egy ilyen praktikus ember).

Ó: Csak ígyval nyugodtan. Nem méreg.

En (a szék váratlanul visszabilen és iszom. A likőrnek furcsa az íze. Keyés vanília meggyárlattal, amely fölött az ánizs szaga lebeg. Kis sártróz és kávé is lehet benne. Megborzongok).

Ó: Remek, mi? Saját gyártmány.

En (elhalóan): Óriási.

Ó: Tudniillik minden benne van. Ez a praktikus megoldás. Nem tudhatom, ki milyen likőrt szeret.

En: Ha őszinte akarok lenni, nem is szeretem a likőrt.

Ó: Bravó. En se szeretem. Látod, ennek nagyon örülök. Ígyunk egy kis bort. Jó?

En: Tulajdonképpen nem szabad innom. A gyomrommal van egy kis...

Ó: A gyomroddal? Beteg a gyomrod? Nahát, ez igazán nagyszerű.

En (nem találok annak).

Ó: Most be fogunk venni egy kis port. Egy egyszerű kis szerecskét vesz be az én drága barátom és rögtön meggyógyul a gyomra.

En (lila karikák táncolnak a szemem előtt).

Ó (belémdiktálja az orvosságot).

En (rémülten a fejemhez kapok. A homlokomon vörös foltok jelennek meg).

Ó: Hát igen, öregem. Ez velejár. (Bekeni homlokomat egy kenőccsel.) Ettől elmúlik.

En: Adhatnál egy pohár vizet.

Ó (guruló pohárban vizet ad. A víz hideg. A fogam belefájdul): Haha! Fáj a fogunk. Mi? Fáj a fogacsánk. Na majd rendbehozogatjuk.

En (szeretném megkérdezni, hogy miért kicsinyít. Fogacska. Rendbehozogatjuk. Mi ez?)

Ó (valamit beledug a fogamba. Jaj de fáj): Fáj?

En (nem merem bevallani. Az asztal ebben a pillanatban felemelkedik és elúti a delet).

Ó (vigyorog): Praktikus, mi? Asztal, amely óra. Van mágneses fogkefém is. Megtalálja az elgurult ingombot. Mi az, rosszul vagy?

En (sajnos, nem lehet letagadni. Lila vagyok).

Ó (kővaszosborkát rak a hasamra. Valamit bespriccel a számba).

En (most már nagyon rosszul vagyok. Fogrog a csillár. Ez is valami praktikus dolog lesz. De lehet, hogy csak én látom így. Lassanként készülődöm).

Ó: Mi az, már elmégy?

En: Hát igen. Mennék. (Indulok.)

Ó (finoman nevet. Mint aki azt gondolja, most jön az igazi meglepetés. Hát jön. Megindul velem a szőnyeg. Kivisz az előszobába. Kificamítom a bokám).

Másnap kegyetlenül éreztem magam. Elmentem a kórházba, ahol azt mondták, nem gyógyulhatok meg egykönnyen. Erre meghaltam. Úgy gondoltam, ez a legpraktikusabb megoldás.

V. Z.

A nő és a SPORT

Ismeretlen a dátum, amikor a döntő fordulat elkövetkezett. Csupán tényekről tudunk, arról, hogy egyszerre csak megjelent a levegőn a nő, ha egyelőre még bebukoltan is nehéz és komplikált

ruházatába és táguló szemekkel nézte a számára is feltáruuló új világot, eszmélte, hogy másképp is lehet élni, mint falak között, másképp is szabad gondolkodni, mint elődei oktatták, s a falak

szellemi értelmezésben is elzárták a külvilágtól. Nem a szüfrazsettek ostoba és frázisos demagógiája volt az a vágy, hogy életmódján változtathasson, nem egyenjogúságot követel, egyszerűen csak jogot, hogy ápolhassa testét munkája és anyai hivatása tudatában.

A sportpálya zöld gyepe, a futótalaj salakja pillanatokon belül inkább otthona lett, mint a „fehér leányszoba”, s ujjai a spinét bilentyűi helyett a stopperórákat szorongatták szívesebben. A sporteredmények nyílvántartói újabb standardokat kényszerültek meggyegetni, s ha egyelőre fanyalgyva is, de érmeikkel jutalmazták az elért eredményeket. Kicsiny volt a csoport és sokaknak kivetett, lenézett téma, azoknak legfőképp, akik „meglevő szépségük” tudatában birtokolták a „női eszmény” élesoportlját. Az idők azonban meghozták az ízlések változását is, s a hajnalonként ébredő, verejtékező sportoló hölgy szimpatikusabb lett sokak számára, mint a puha, falféher, szépítőszerekkel, raffinált öltözékekkel bibelődő „eszmény.”

Természetesen túlzások is akadtak, de a női nem helyes ösztöne hamar levetkőzte a

kezde
kellet
venni
nyek
nek
kellet
tékév
tiszte
rest
amel
kulti
Ma
talan
szor
spor
ideál
virtu
már
daga
ságb
zésé
vallj
laik
gásm
a né
moz
is, h
ben.
han
pály
nem
nem
ízlés
gya
spo
É
Ez
a h
ben
szer
dig

kezdett túlzásait. Kénytelen-kelletlen tudomásul kellett venniök, hogy az eredményekben nem versenyezhetnek férfiakkal, számolniok kellett testi adottságaik mértékével, s elkövetkezett a tiszteletet követelő, elismerést parancsoló szerénység, amellyel a hölgyek a sportot kultiválták.

Ma, amikor a férfiak oktanul és feleslegesen, sokszor csupán a rekordokért sportolnak, s az ártatlan és ideális testkultusz felesleges virtuskodás lett sokak számára, a nők nem akartak dagadó izmokat — már hiúságból sem — s a testük edzését csupán egészségük s — valljuk be — egy kissé vonaluk érdekében úzták. „Mozgásművészet” lett szerényen a neve számukra a sportnak, mozgásművészet még akkor is, ha az nem zárt helyiségben, falak között történt, hanem a szabadban, sportpályákon, mert a megjelölés nem sportágot jelentett, hanem egyszerűen a mérték és izlés jelzője, ameddig és ahogyan a nők elmehetnek a sportolásban.

És még versenyeznek is. Ez a verseny azonban csupán a hasznos különbségek jegyében áll, a módszerek és célszerűségek jegyében, nem pedig a legvégső, az elérhetet-

len vagy utólérhetetlen megközelítésében.

Hosszú volt az út a krinólintól a tréningruháig, de onnan már rövid addig, hogy a női testkultusz egyetemet kapjon, ahol leendő oktatókat neveljenek a leendő növendékek számára.

Az itt bemutatott képeink egyik híres európai testnevelési főiskola növendékeinek munkájáról számol be, arról a boldog, jókedvű és egészséges életéről, amely munka és fáradtság közben is mosolyogni tanít majd egy egész nemzedéket.

Délibáb

A thermopylei gyors

Írta: Molnár Kata

Mondjuk, hogy Thermopylébe ment; én tudom, hogy egyáltalában nem Görögországba ment, csak valahová messzire, de hogy hová, azt elfelejtettem; így utólag Thermopyle nagyon jól megteszi. Ez a thermopylei gyors filléres gyors volt és a filléres utazások mozgalmának mingyárt az elején ment oda, ahová hirdették, hogy menni fog. Nagy szenzáció volt ez akkor, mert, ha jól emlékszem, nem kellett hozzá se útlevel, se egyéb és amibe került is, hallatlanul kevés volt aránylag; azt hiszem, még azok is foglalkoztak akkoriban a gondolattal, hogy Thermopylébe utaznak, akiknek egyébként semmi okuk se volt rá, hogy klasszikus területre mozduljanak el hazulról.

Én is hallottam erről a vonatról; emlékszem, egy pillanatra meg is fordult a fejemben: jaj, jó lenne. Ezzel körülbelül el is volt intézve a dolog, mert körülbelül így intéztek el számosan egyebek is, amik szintén jók lennének. De aztán egy-két héttel később hallottam megint valamit erről a thermopylei gyorsról.

Laktunk mi egyszer egy csendes és kedves uccácskában, ahonnan elkerülvén, a hátrahagyott fűszerrel, cipésszel, kézműiparnak és kiskereskedelemnek egyéb művelőivel a barátság megmaradt hibátlanul s azóta is, ha arra járok, amelyik meglát, beinvitál magához és én támogatom híven a pultocskáját, míg elmondja ezt is, azt is a régi környék új életéből.

Ez alkalommal, amelyről szólok, egyik legrégibb ismerősem állt éppen üzlete ajtajában, amit nem tartottam kifogástalan szerencsémnek, mert személye szerint nem kedveltem. Meglehetősen nyers léleknek ismertem, a mondanivalói pedig nyúltak, de úgy, hogy amit kedden elkezdett, szerdán fejezte be.

Ő kérdezte meg tőlem, hogy nem voltam-e én is Thermopylében a gyorsal.

— Nem — mondtam neki udvariasan, — nem volt kít meglátogassak.

— Ő — kérdezte erre hevülten és élénken, de annak a két táncosnőnek a történetét hallottam már, akik odaát laknak a másik házban a földszinten és a thermopylei gyorsal olyan csudára megjárták?

— Nem — mondtam, — ezt sem hallottam és a két táncosnőről sem tudtam, hogy odaát laknak a másik házban a földszinten.

— Hogy lehet ez? — kérdezte határtalan

csodálkozással, de aztán rájött, hogy mi előbb tetszettünk elköltözni, már augusztusban, ezek meg ősszel jöttek ide, az árvák, mint a vándormadarak, oda be a földszintre, a hátulsó kislakásba, akkora ott a szoba, mint a tenyerem, de ezeknek elég lehetett így is, üntig, de mennyire!

És megtudom, hogy azért lehetett olyan nagyon elég nekik a tenyérnyi szoba, mert holmijuk ugyan alig volt, amivel még szűkebbé tegyék. Egyetlen komoly „ingatlanjuk” egy varrógép, aztán rongvocskák voltak, kis színes selyemfüggönyök, meg más ilyesmi, párnácskák, cserepek, néhány tarka köcsög; és feltétlenül nagy dolog volt számukra az is, hogy ők ketten voltak egymásnak. Mert elválaszthatatlanul, erősen, nagyon testvérek voltak a kis táncosnők, amellet, hogy igazán is testvérek voltak. Közös fészekben tátották éhen csőröcskéjüket annakidején s ez a messzi fészek Thermopylében volt, hűlő melegén egyszerű öreg szülőkkel, akik nem is gondolták, hogy táncolásból is meg lehet élni valamennyire s a világ romlásából egyedül csak azt értették meg, hogy ők ebben az életben többé már nem fogják látni fölnevelt két leányukat, mert munkából annyit mulasztani, tenger pénzét annyit összekeresni, amennyi ahhoz kellene, hogy a két leányuk hazajöhessen látogatóba, nem is lehet; jobb ebbe belenyugodni. Mint a békeséges halálba.

Egyszer aztán megjelentek a hirdetések a Thermopylébe induló filléres gyorsról.

Ő, szárnyrakapott, lélegzettelen rögtönlevél! Vajjon melyik a két testvér közül az első hír küldője s mit írt, hogyan adta tudtára a lezárt életü két öregnek a lehetetlenség valóraválását?

Pedig hol van még a pénz, ami ehhez kettejüknek kell! Kifizik maguk elé zászlónak a célt; egyik se maradhat le, ketten kell hogy menjenek. És hozzálátanak a megvalósításhoz.

Az egyik komoly összeköttetések után futkos, a másik kirimánkodik valakinél, hogy tétesse félre számukra a két jegyet. Aztán kezdik összekaparni a jegyek árát és semmi sem nehez, ami elég gyorsan pénzhez juttatja őket. Hízelegnek, koldulnak, ígérnek, sírnak, verekszenek, csálnak érte s amikor ez mind nem elég, egy halálba hulló gesztussal eladják a varrógépet. A tisztesség, a szilárd vagyon szimbolumát életükből. Ter-

Délibáb

mészetesen a köcsögöket is, a párnácskákat; úgy hántanak le magukról mindent, mint száradott héjat valami gyümölcsről. De a lényből még hiányzik és a jegy veszélyben rohog, mert rohanva fogy az idő; napok óta elig esznek, ekkor valaki megveszi kis bárszony télikabátjukat és harminchat órával az utazás előtt végre birtokukban a jegy, az árék. Lázás, idegen és üres nap következik, már nem tudnak mit kezdeni magukkal, itt-ott látjuk meg van fosztva minden gyökerétől s a befűzött hajsza végezetén jönnek-mennek étlen-szomjan, már csiripelni sincs mód, este nem merik lehúyni a szemüket, hogy el ne aludjanak s amikor rájuk hullik az éjszaka, elalulznak ájultta fáradtan, testetlenül és boldogan;... és reggel felriadnak körülbelül akkor, amikor a pályaudvarról kifut a vonat.

Mozdulatlan állók a történet hatása alatt. Az egész olyan rettentően elképzelhető, hogy szólanul nézem kedves ismerősöm nagy aranyfogait, amint szélesen, hangosan, rázkódva nevet.

— Hát ennél nagyobb marhaságon életemben nem röhögtem! — mondja és valóban „röhög”, én nézem ütköző utálatlalt és riadtan próbálom megérteni, miért marhaság neki az, amin nevet. Végre is ez egy keményen dolgozó asszony, hát igen; téli reggelek sötétjében ő kél minden boltos közül legelőbb, fűthetetlen üzletében nem szabad

félnie a könyörtelen hidegtől és az ágy melegéből valószínűleg olyan megszokott sorrakövetkezéssel bújjik ki reggelenként, mint ahogy az igáslovak állnak ki az istállóból; neki megfoghatatlan, hogy valaki elaludja a vonatindulást, akinek pedig ez sokkal többjében van, mint neki egy boltnyitás, amit ő nem aludhat el.

— Na, hát velem aztán meg nem történhetne ilyesmi soha! — mondja, még mindig rázkódva a nevetéstől azon, hogy valaki egy vonatindulásra fölteheti az egész életét. Anélkül hogy mondaná, elhiszem neki.

— Ne nevéssen — kérlelem mégis aggodva, mert félek, hogy észrevesz rajtam valamit s a történet végét nem adja ide, — azért ez nemcsak marhaság, ez szörnyűségesen szomorú így, ahogy van, miért nem sajnálja őket? Mi lett aztán velük, mit tud rólok? Hogy bírták elviselni, ami történt velük?

— Hát én bizony azóta nem láttam őket, amióta úgy oda voltak, hogy azt hittem, megőrülnek, de rögtön. Nem lehetett azokkal bírni, nem volt azokban már élet sem, csak tördelték a kezüket, mint az őrlétek és ordítottak, de mondom, nem láttam őket azóta sem, tudja az ég, hová lettek. Tán meghaltak — mondja hirtelen és erre újra, megint csak nem tudja abbahagyni a nevetést.

Tán meghaltak. Ej tudom képzelni, hogy aki mást már nem csinálhat, az meghal.

AZ SEMMI...

Minden társaságban megtalálod őt. Kissé kopaszodó úr, szemei körül remek humorra valló ráncokkal, de ez csak félrevezetés. Megelégedett, kicsit kövér úriember. Ha belekezdesz egy jó vicc elbeszélésébe, ő okvetlenül jobbat tud. Minden mondata így kezdődik: Az semmi...

Te: ...erre odafordul a könyvelőhöz és azt mondja, nézze, Kropacsek...

Ő: Az semmi! Idefigyeljen, uram. Két kínai utazik a vonaton. Azt mondja az egyik... *(Végigmesél egy viccet. Nagyon rossz vicc, mindenki hallotta már. A közepén kéri, amikor):*

Te: Ezt már ismerjük.

Ő: Ezt? Az lehetetlen! *(Kíméletlenül hlytatja. A társaságból ketten hazamennek. Valaki kétségbeeselt, kísértetel tesz, hogy másra terelje a szót):* Nem is meséltem még maguknak, hogy a fronton...

Ő: Az semmi! Tizenhétben vagy tizennyolcban Lemberg mellett övig beásva álltunk... *(Elmesél egy háborús történetet. Mellékesen nem is volt a háborúban. Valószínűleg a mesél. Nevekre hivatkozik, lehetőleg olyanokra, akik már meghaltak, akiket már nem lehet megkérdezni.)* Jó, mi? *(Csapkodja a térdét, senki más nem nevet, csak ő. De ő hangosan, mint egy fals trombita. Ujjabb két ember megy haza.)*

Te *(elátkozód az a pillanatot, amikor meghívtad. Megkísérled, hogy az irodalomról*

beszélj): Hallottátok, hogy Girodeaux új darabja, az „Ondine” milyen óriási siker Párizsban? Kérem szépen, ez a Girodeaux...

Ő: Az semmi. Uram, én ott voltam annak idején a „Pruntjyika kis angyal” premiérjén a Feld-színházban. Hát, uraim, az óriási volt.

Te *(nagyon szerény ember vagy, de ezt már nem nyelheted le. Micsoda ronda fráter. Félénken belekezdesz):* Érdekes, vannak emberek, akik nem hagynak mást szóhoz jutni.

Ő: Óriási! Óriási megfigyelés. Itt vagy például te. Egész este figyellek, folyton beleszólsz a vicceimbe. Fogalmad sincs róla, milyen csunya szokás. Nézz csak körül. Az összes vendégek elmentek. De hogy lásd, kivel van dolgod, én még maradok egy kicsit. Örülsz?

Te: Kimondhatatlanul.

Ő: Mert engem nem bánt az ilyesmi. Én szeretlek. Én ismerem a hibáidat, de azért becsüllek. Végeredményben mi közöm ahhoz, hogy te elmarod a vendégeket. *(Másképpen lelkiklinika. Természetesen csak ő beszél. Éjszaka fél őt.)*

Te *(óvatosan):* Hát akkor... most...

Ő: Szóval, menjek el. Köszönöm. Finom figyelmeztetés. Az életben többet nem teszem be hozzád a lábamat.

(Ez az első okos mondata. De, sajnos ez nem valószínű.) Várkonyi Zoltán

Déliab

Névtelen levelekre nem válaszolunk. Levélbeni válaszokat nem adhatunk, még abban az esetben sem, ha válaszbélyeges borítékot kapunk. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Déliab” szerkesztőségének, Budapest, Dohány ucca 12. Felvilágosítást kérek.

Kéziratokat, fényképeket nem őrzünk meg és semmi körülmények között sem küldünk vissza

Guggerhegy. (6.) A segítséget ebben az esetben csak önmagától várhatja. Ha elhatározása erős és érzelmei mélyek és főleg bízik az illetőben, akkor ne hallgasson senkire, hanem, amennyiben mód van rá, menjen hozzá.

T. Gizi. (8.) A Színész Kamarától megtudhatja.

(Bajza ucca.) Filmesillag. (18.) Hollywood, Metro-film. Ennyi elég. Ami a másik kérdésről illeti, erre, legnagyobb sajnálatunkra, nem válaszolhatunk.

France. (16.) A novellát jönnek találjuk, de el vagyunk halmozva kéziratokkal, s így, legnagyobb sajnálatunkra, ezt sincs módunkban közölni.

L. Mancí. (4.) Valamennyien megtalálhatók az Ufánál (Berlin). De nem filmeznek.

Elvira. (20.) A Színművészeti Akadémiában már megvoltak a felvételek. Nem tartjuk kizártnak, hogy a pár napos késedelemmel jelentkezőket még felveszik.

Ún. (22.) A Mária Veronika című kétrészes zenés misztériumot Bethlen Margit novellája nyomán Rékai András írta. Zenéjét Ádám Jenő szerlette. Mária Veronikát Szalay Karola alakította. A darab első előadása 1938 október 27-én volt az Operaházban.

Viola meg Ibolya. (4.) Nem tudunk semmi közelebbit az illetőről, mindenesetre tessék a Royal Színház igazgatójához fordulni.

Sportbarát. (14.) Egyelőre úgy áll a helyzet, hogy az 1940 július 20—augusztus 4 közötti olimpiai játékokat megtartják Helsinkiben. A XII. olimpiász szervezőbizottságához kell fordulni minden ügyben. Helsinkiben, Fabianun katu 23.

Malvin. (10.) 15 deka cukrot 3 tojás sárgájával félóraig keverünk, aztán részletekben 15 deka liszttel kevert 10 deka mazsolaszólót, 6 deka vágott diót, 6 deka vágott mandulát és legvégül a 3 tojás kemény hab-

ját adják hozzá. A tésztát hosszókás, vajjal kikent, lisztezett tepsibe téve, világossárgára sütjük. Legjobb 1—2 napi állás után szeletelni.

Színiskolát végzett (20.) 1. Ma már nem kaphat szerződést kamarai tagság nélkül. Ha magánszíniskolát végzett, vizsgáznia kell még a Kamarában egy arra a célra kijelölt vizsgázbizottság előtt. 2. A staggione-társulatok már e hó végén megkezdik működésüket. A szerződések jórészt befejeződtek.

A. I., Miskole. (6.) Bizonyára rendkívül érdekes kísérlet lesz az első operet-staggione megalapítása. Ilyen valóban nem volt még nálunk. A staggionnak azonban, mint bizonyára tud róla, Pesten, a Városi Színház lesz a főállomása. A jelentkezéstől nem késett el, hiszen még csak most kezdődnek meg a szervezkedések.

Filmrajongó. (22.) Komoly remény van arra, hogy a filmgyártás nagyarányú lendületet vesz. Természetes, ha szükség mutatkozik, a filmrovatunk oldalszámát a lehetőség szerint emelni fogjuk.

Bérlők. (18.) Moret vígjátékát, a Közönyt közönnnyel címmel évtizedekkel ezelőtt játszották, így tehát a mostani felújítás premierszámba megy. Az új cím különben Donna Diana, a széles skálájú főúri szerepet Bajor Gizi játssza, akinek ez lesz ebben az évadban az első fellépése.

Kívánsi. (8.) A hatodik emelet című háromfelvonásos vígjátékunk 1938 március 2-án volt a premierje a Pesti Színházban. A fő női szerepet Tolnay Klári játszotta.

Asszonyka. (24.) Az időelötti ráncosodásnak legtöbbször a bőr beteges szárazsága és főleg annak helytelen ápolása az oka. Néha a belső kiválasztásos mirigyek működésével függ össze.

Érdeklődő. (28.) 1. Az izzadás a verejték-mirigyek terméke. 2. A mítesszereket kinyomkodni nem szabad, mert ezzel esetleg helyrehozhatatlanul elronthatja a bőrt.

Lia. (34.) Garry Cooper állítólag tényleg cowboy volt valamikor. A felesége nem filmszínésznő.

Szegény gazdagok. (30.) 1. Ugy tudjuk, hogy Jókai minden nagyobb regényét tervbevétték megfilmesítésre. Igen sokat máris megfilmesítettek. A némafilmek korában és mostanában is. 2. Tolnay Klári és férje, Ráthonyi Ákos (a nagyszerű bonvivannak, Ráthonyi Ákosnak a fia) Délibáb ucca 20. sz. alatt laknak.

Előfizetési árak:

1/4 évre 2 pengő 50 fillér, 1/2 évre 5 pengő

Felelős szerkesztő: BIBÓ LAJOS
Felelős kiadó: PAIZS GEZA

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.
Budapest, VII, Dohány ucca 12.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
14—23—39 és 14—23—50

A Délibáb humora

— Miért áll a papád nap-
szelűtől a benzinkútjánál?
— Le akar szokni a do-
hányzásról.

Apró örömeik

— Mióta elváltam a felesé-
gemtől, reggelenként sokkal
hamarabb kész vagyok az
öltözködéssel.
— Hogy-hogy?
— Mert a harisnyáimat
most már a száránál is, fejé-
nél is fel tudom húzni!

Családi idill

Feleség: Nagyon rende-
sek a szomszédaink. Nézd
meg azt a férjet. Ha reggel
megy vagy este jön, mindig
megesőkölja a feleségét.
Igazán példát vehetnél róla.
Férj: De, drága szívees-
kém, hiszen nem is ismerem
azt az asszonyt.

Cserkereskedelem

— Kap éjjeli szállást, ha
ezt a fát itt felaprítja.
— A fát elvállalom.
Ugyis álmállanságban szer-
vedek.

Valószínű

— Képzeld, ötven pengő
és ötven fillért kellett fizet-
nem, mert megvertem a
feleségem.
— Ötven pengő, az a
büntetés, de mi az az ötven
fillér?
— Biztosan vígjalmi adó.

Szakember

— Nem tetszik tudni: jó
ebben a vendéglőben a bécsi
szelet?
— Kitűnő. Én mint szak-
ember megnyugtathatom önt.
— Ön vendéglős?
— Nem én.
— Mészáros?
— Az sem!
— Hanem micsoda?
— Csizmadia...

Barátnők

— Tegnap egy fiú meg
akart esőkölni az uccán.
Ugy szaladtam, ahogy csak
bírtam.
— Na és, utólérted?

Karperec

— Szerencsés ember ez a
Kovács. Amihez hozzáfog,
aranyá válik a kezében.
— Akkor jó volna, ha
megfogná azt a karperecet,
amit tőled kaptam a szü-
letésnapodra...

Betartja

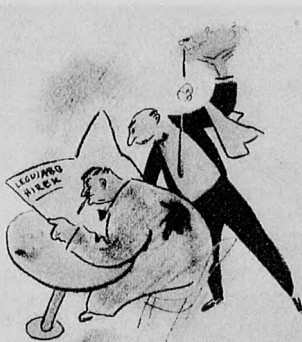
— Ha az uccán találtad
ezt a gyűrűt, miért nem szol-
gáltattad be azonnal a rend-
őrségre?
— Minek? Bele van
írva, hogy „Örökké a tiéd...”

Gyakorlata van

Valaki jelentkezik a rádió-
studióban, hogy előadást sze-
relne tartani.
— Beszélt már hallgatóság
előtt? — kérdik tőle.
— Hogyne!
— És hogy fogadták?
— Felmentellek...

Amerika

— Mit szólsz hozzá, Bob
eljegyezte Maryt.
— És mikor tartja meg
az esküvőt?
— Márciusban. Bettyvel!

Mai idők a
kávéházban.

AZ ELUTA-
SÍTOTT
KÉRŐ

— Ha már
kosarat adott
Maneika, leg-
alább segítsen
felállni.

kás, vajjal
világossár-
állás után

a már nem
ág nélkül.
vizsgázni
arra a célra
2. A stag-
on megkez-
jórészt be-

rendkívül
t-staggione
volt még
pan, mint
árosi Szin-
zéstől nem
kezdődnek

mény van
ányu len-
ükség mu-
számát a

a Közönyt
zelőtt ját-
ijítás pre-
különben
úri szere-
lesz ebben

let című
8 március
ínházban.
tszotta.
ncosodás-
zárarsága
az oka.
ek műkö-

verejték-
reket ki-
el esetleg
bőrért.

g tényleg
ége nem

y tudjuk,
ét tervbe-
at máris

korában
és férje,
vivannak,
áb ucca

pengő

OS

IDAI
T RT.

2.

számai:

ibáb

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtők között minden héten nyakkendőket, púderkompaktokat, bakelit szalvétatartókat, levelezőlapalbumokat és értékes könyvjutalmakat osztunk ki. Megfejtési hátridő szept. 28. Minden borítékra ráírandó: Rejtvénymegfejtés.

Vízszintes sorok: 1. Waldteufel-valcer. 13. Lerögzített. 14. Cipő része. 15. Összecséréli a színeket. 17. Megszóllítás. 18. A legmagasabb énekhang. 19. Én — latinul. 20. Festő száma. 22. Király — olaszul. 25. Ó — németül. 26. A boxoló teszi néha. 27. Felszentelni. 29. Vissza: ezen a helyen. 30. 50 és 110 — római számmal. 31. Hold belseje. 32. Fokozat. 34. Nagy távolságba. 37. Pusztít. 39. A versenyben való rész-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13											
14						15				16	
17					18					19	
20		21				22	23		24		25
26					27			28			
		29				30					31
32	33				34				35	36	
37		38		39							
40			41							42	43
44											

Beküldendő sorok: vízszintes 1, 34, 44, függőleges 1, 7 és 12

vételre való jelentkezés. 40. Betegek mellett van. 42. Sokszoros magyar vízipóló bajnokcsapat betűjele. 44. Hazaszállítja a haretetek sérültjeit.

Függőleges sorok: 1. Premiór. 2. Spiritalista ülés (francia). 3. Bírósági munkaanyag. 4. Rózsacsillag — egyenruhák gallérján (névelővel). 5. A gyengéd nemhez tartoznak. 6. Az arzén vegyjele. 7. A küldemény okát, célját magyarázza. 8. Ebedi Tikos Zoltán. 9. Tiszta — néme-

tül. 10. Divatjamult frizúra neve — kiejtve. 11. Nemzeti torna- és vívóegylet. 12. Történelmi ásatások alkalmával kerül elő. 16. Ritka férfinév. 21. A nap és a pék. 23. Elorzott. 24. Ellentétes kötőszó. 28. Kiszíppant. 33. Amerikai filmszínész-nő keresztnéve. 34. Étlap ételsor. 35. Rég letűnt, filmlovag. 36. Vissza: leány-becenév. 38. Gyulladás. 39. Buzdítószó (ékezetfelesleg). 41. Alá. 43. A tantal vegyjele.

Payper

A múlt számban közölt rejtvény helyes megfejtése

Vízszintes sorok: 1. Viribus unitis. 13. Alakítási. 14. Ama. 15. Sírásó-jelenet. 17. Okos. 18. Rau. 19. Rencontre. 22a. Lír. 23. Vesebaj. 25. Ul. 27. Bálám. 28. Zu. 29. Bókol. 30. Gépirás. 33. Ál. 35. Lokál. 36. Bábólna. 40. Lorop (porol). 42. A börtön virága.

Függőleges sorok: 1. Vasorrú bába. 2. Ilíke. 3. Ráront. 4. Itásc (Csáki). 5. Bis. 6. Utó. 7. Sajátság. 8. Une. 9. Nílreb (Berlin). 10. Tanulj. 11. Ime. 12. Saturnus. 16. Ea. 20. Ovál. 21. Nel (len). 22. Remél. 24. Amikor. 26. Lóláb. 27.

Bokor. 28. Zalog. 31. Poli. 32. Rará. 34. A nő. 37. Bó. 38. Lt. 39. An. 41. Pa.

Jutalmazott megfejtők névsora

Helyszüke miatt csak a jutalmazottak teljes nevét és a helységnevét kezdőbetűjét közöljük. A múlt számban közölt rejtvény helyes megfejtői közül Beretvás Ildikó, U. púderkompaktot, Arany Imre, P. nyakkendőt, Siposs Mária T. és Zimonyi István, Bp. csavarosírót, Nagy Simon, D. és Iványi Erzsébet, U. levelezőlapalbumot kaptak, az alábbiak pedig könyvjutalomban részesültek: Jánossy Lóránt, B. és Obriček Kató, Bp.